

Võhandu aerutamismaratonil ootel

Juhul kui maailma tabanud koroonaviirusest tingituna ei keelata ära kõiki suurüritusi, antakse 18. aprilli varahommikul Võru linnast Tamula järvelt ühisstart järjekorras juba 15. Võhandu aerutamismaratonile, mis on viimaste aastatega kujunenud maailma suurimaks ettevõtmiseks omataoliste seas ning mille osavõtjate arv võib tänava veelgi kasvada.

Mullu kehtestatud piirangutest hoolimata on selle aasta maratonile registreerunud taas rekordarv osalejaid – ligi 2800 aerutajat 22 riigist ehk kuni 1300 paatkonda.

Tung tänavusel Võhandu juubelmarratonil osaleda on olnud sedavõrd suur, et korraldajad pidid võistlusele registreerimise lõpetama kavandatud tunduvalt varem (esialgne limit 1200 paati ja 2500 osalejat sai täis juba 19. veebruaril, st ligi poolteist kuud enne registreerimise lõppu). Ühtlasi telliti viimasel hetkel juurde 200 medalit, et autasu saaksid kõik maratoni lõpetajad ehk siis kuni 2700 inimest. Kui arvestada, et harilikult katkestab võistluse ligi kümnendik osalejast, ei jää nägusast autasust ilma ükski lõpetaja, kinnitab maratoni peakorraldaja Hillar Irves.

Nädal enne maratoni põhidistantsi, 11. aprillil on kavas ka Võhandu maratoni avatud raja sõit. Paidrast Leevakuni kulgeva raja pikkus 45 km ja kontrolllaeg 10 tundi, start on avatud kell 9–13.

„Avatud raja sõit ei ole võistlus. Lõime selle eesmärgiga, et need, kes peavad põhidistantsi pikaks, saaksid tulla aerutamist proovima,“ selgitab Irves.

Koos osalejate arvu pideva kasvuga on üha teravamaks muutunud ka konkurents esikoha pärast. „Stardis on mullused võitjad Raigo Pöder ja Kristjan Oras, kellel on kindel tahtmine tiitlit kaitsta. Nende suurimad ohustajad on siinsete vete pikaajalised valitsejad Leedust ning väga tugev Rootsi paatkond,“ tutvustab Irves peafavoriite.

Süstad ja kanuud stardivad põhidistantsile Võru linnast Rannatare juurest ning teevad Tamula järvel ringi, enne kui jõeale pääsevad. Raftid, aerupaadid ja aeru-surfilaad stardivad Roosisaare silla juurest otse jõeale.

„Selline lahendus tagab, et jõe esimestel kilomeetritel ei tekiks suuri ummikuid,“ selgitab Irves. Finiš on Vööpsu külas, Rápina-Värskas maanteel asuva autosilla juures. Ligi sada kilomeetrit pika distantsi kontrolllaeg on 24 tundi.

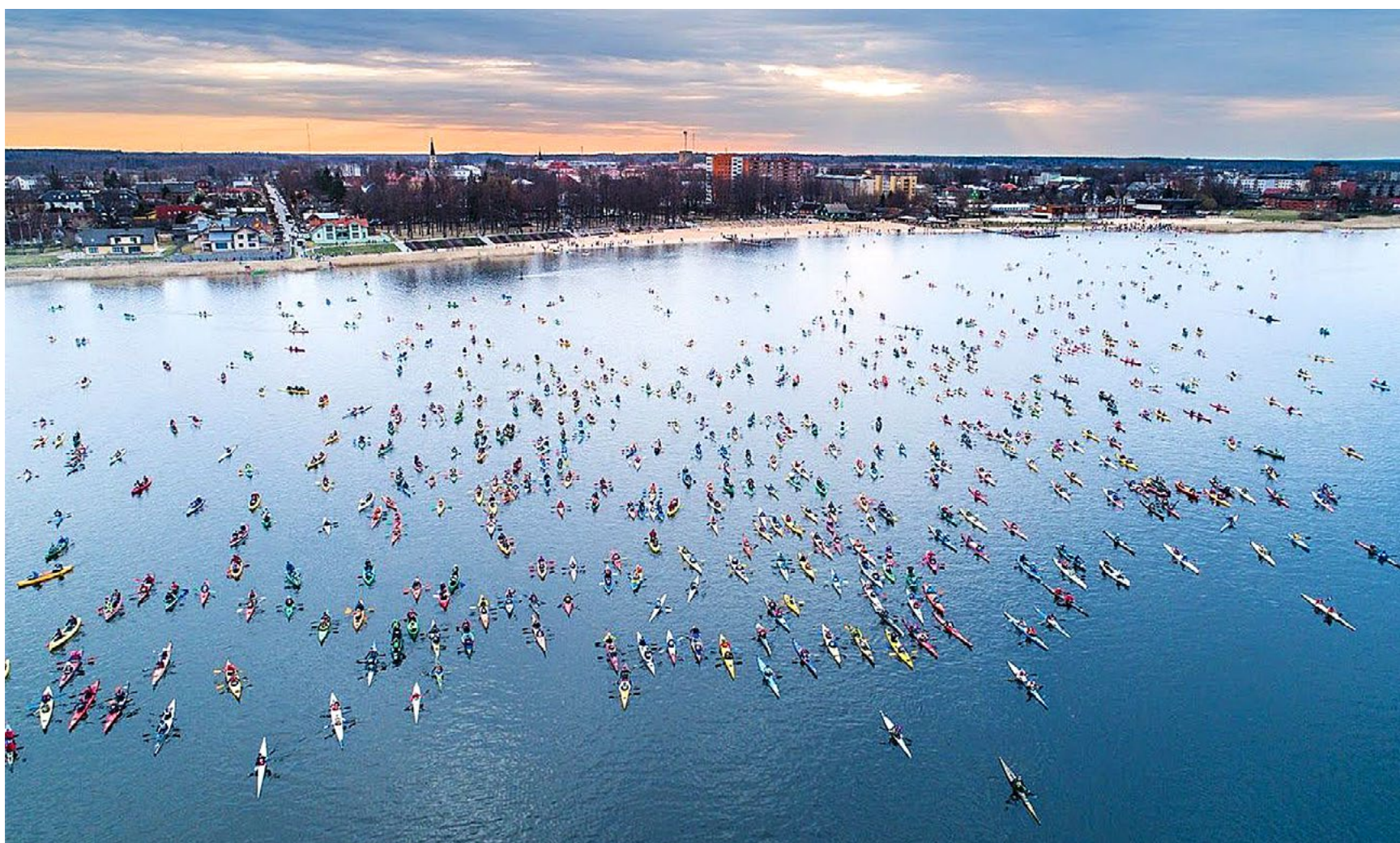
Varasematel aastatel on Võhandu maratoni läbinud 6133 inimest, neist 1013 naist ja 5120 meest, kokku 26 riigist ning uusi soovijaid tuleb aina juurde.

Üha rohkem tõmbab maratoni ligi ka publikut, mistõttu on Võru ja Rápina vahelisele teele jäävate sildade juures oodata tihedat liiklust.

„Pealtvaatajad ja saatemeeskonnad peavad arvestama võimalike ooteaegadega, kuna jõe ületavatel sildadel on liikluskorraldust muudetud. Liiklust reguleerivad politseibrigaadid, osal sildadel on valgusfoorid,“ hoiatab Irves.

Korraldajad tunnustavad kohalikke huvirühmi, kes kogu jõe ulatuses maratoni õnnestumisele kaasa aitavad. „Tee me tihedat koostööd külaseltside ja jõeäärsete talunikega, et üritusest oleks kasu kõigile ja kaasatud oleks võimalikult palju kohalikku rahvast,“ ütleb peakorraldaja. „Aasta-aastalt on neid, kes ürituse õnnestumisele öla alla panevad ja kaasa aitavad, aina juurde tulnud,“ lisab ta.

Ulis Guth

Hetk mulluse Võhandu maratoni algusest Võrus Tamula järvel.

Paidra kontrollpunkt 31. kilomeetril, kus korraga parkis pooltuhat autot.

Võhandu jõgi paelub oma ürgse loodusega

Võhandu maraton annab suurepärase võimaluse hankida aerutamiselamust, kuid mitte ainult. „Kui sinu soov on näha ürgset ja puutumata loodust ning veeta üks sportlik päev aerutades, siis on see maraton sinule. Ühe päevaga 100 kilomeetrit ekstreemseid momente pakkuv jõe – see on aukartust äratav väljakutse kõigile aerutamishuvilistele,“ kirjeldab maratoni peakorraldaja Hillar Irves. „Neile, kes on maratoni sõitnud, pole Võhandu enam kunagi lihtsalt jõgi, sest iga sild, mida sa ületad, iga jõekäär,

mida märkad kaardil, ja iga kord, kui kuuled sõna Võhandu, on sinu jaoks hoopis teise tähendusega.“

Võhandu jõe ühe korraga läbi sõitmise mõtteid mõlgutati siinkandis juba 1999. aastal. Nagu ikka, oli nii pooldajaid kui ka vastaseid, kuid enamik arvas toona siiski, et erilist asja sellest ettevõtmisest ei saa. Kuni 2005. aastal otsustasid Hillar Irves ning praegune Võru abilinnapea Sixten Sild jõe, maksu mis maksab, kahekesi läbi sõita. Sellega oli otsustav algus tehtud.

- 15. Võhandu maratoni start antakse 18. aprilli hommikul kell 7. Võistluse ja messikeskus asuvad Rannatare juures vana rulapargi platsil.
- Rajal on mitu kontrollpunkti, kus on alati ka rohkelt pealtvaatajaid: 5 km Roosisaare sild, 20 km Kääpa autosild, 31 km Paidra veskipais, 41 km Leevi HEJ pais, 55 km Reo autosild, 76 km Leevaku HEJ pais ja 91 km Rápina HEJ pais.
- Stardinimekiri (pidevalt uuenev) ja statistika on saadaval järgmisel aadressil: <https://vm.vohandumaraton.ee/ee/startlist>.
- Täpsem info kontrollpunktide kohta on maratoni võistlusjuhendis www.vohandumaraton.ee.

Keset Võhandu ürgloodust.

Fotod: Sven Zacek

Täispika maratoni kõiki lõpetanudid autasustatakse paadiklassist olenemata **MEDALIGA**, mille saab kaela kohe peale finišeerimist.

Võru kultuurimaja Kannel peab muutuma maakonna sõlmpunktiks

Meile meeldib rääkida maakondade tasakaalustatud arengust, aga seda ei saa tagada üksi maakonnas tegutsevate omavalitsused. Maakonnas toimivad erinevad institutsioonid. Sellest peavad aru saama eelkõige meie ministeeriumite juhid ja ametnikud.

Võrumaa Arenduskeskus on andnud sellesse oma panuse, tehes nende seas hoolsat selgitustööd. Oluline on ka, et juba teist aastat korraldavad nad ministeeriumite väljasõite Võru, Valga ja Põlva maakonda. Nendest kohtumistest on kindlasti olnud abi ja olen seda meelt, et selliseid kokkusaamisi peab intensiivistama. Riik peab Võrule pöörama enam tähelepanu.

Milles aga seisneb ebavõrdne panustamine riigi poolt Võru maakonda ja eelkõige maakonnakeskusesse?

Tõstan sel korral esile meie kultuurielu edendamise teema. Praegu puudub meil alus nimetada asju õige nimega SA Võru Kannel tegevuse hindamisel. Kuigi asutus täidab regionaalse kultuurikeskuse rolli juba praegu, on selle tegevus nii juriidiliselt kui ka rahaliselt võrreldav rahvamaja tegevusega. Kogu sihtasutuse rahastus lasub suures osas ainult Võru linnal.

Kvaliteetse kultuuritegevuse kättesaadavuse tagamine on regionaalse kultuuripoliitika üks tähtsaimaid valdkondi, sest selle järgi selgub paikkonna elujõulisus.

Koos teiste kohalike omavalitsustega peame saavutama olukorra, kus meie Kannel on maja, mis toimib regionaalse ja maakondliku ühiskondliku suhtlemise kesksena.

Regionaalne kontserdipaik, teatrimaja, kus riigi osalusel ja plaani kohaselt korraldatakse süvamuusikakontserte ja teatrid annavad külalisetendusi. Need vajavad suurt lava ja professionaalset tehnilist tuge. Peame saavutama seda, et luuakse riigieelarvelised töökohad meie kultuurimajja.

Kindlasti on vaja lahendada maakondliku kultuurikeskuse kontseptsioonis ka vajalikke investeeringute osa.

Meie maakonna arengustrateegiasse on sisse kirjutatud linnateatri tegevuse taastamine ja eraldi väikese auditoriumiga saali ehitamine. Lisaks on tekkinud vajadus kultuurimajja ka uus kinosaal rajada.

Peab tõdema, et ebavõrdset rahastamist kindlasti ei saa likvideerida sõrmenipsuga, aga pikemas perspektiivis on see võimalik. Praegu me ei ole võrdses seisus Rakvere linnaga, kus riik finantseerib täies ulatuses teatritegevust.

Samuti oleme kehvas olukorras kui Viljandi ja Jõhvi linn, kus ka ei kannata võrdlust, mille summadega riik nendes väikelinnades kultuurielu toetab.

Maakondliku kultuurikeskuse kontseptsiooni eest on seisnud kultuurimaja Kannel tegevjuht Heiki Kelp. On õige aeg teda selles ettevõtmises toetada.

Ülo Tulik,
linnavolikogu esimees

VÕRU LINNA LEHT

Toimetuse ootab kaastöid ja reklaame e-posti aadressil ulis.guth@voru.ee

Väljaandja Võru Linnavalitsus
Jüri tn 11, 65620 Võru
Toimetaja: Uulis Guth
Tel: 512 0787

Teostaja: AS Postimees Grupp
Tiraaž: 6900 eksemplari

Ajalehe järgmine number ilmub 23. aprillil.

Eesti suurim IV VÕRU LASTEFESTIVAL KUTSUB

LÖÖ KAASA FESTIVALI TEGEVUSTES: 25.-26. JUULI

VABA LAVA

Tule esinema!
Laval võib laulda,
tantsida, teha teatrit,
vesta lugusid,
teha muusikat jne

VABATAHTLIKUD

Kui Sa soovid saada kogemust
festivali korraldamises ja
vabatahtlikuna kaasa lüüa,
siis anna sellest
julgelt teada

Lisainfo festivali kohta:
FB või www.vorulastefestival.ee

LAAT KOHVIKUD

Tule kauplema laadale!

ERALDI

LASTE- ja NOORTEALA

Lapsed, noored, õpilasfirmad -
tule teeni endale ise taskuraha!

Laadal osalemise eelduseks on
eestimaine kvaliteetne toodang,
põnevad kaubad, mis pakuvad rõõmu
lastele ja lastega peredele.
Müüa võib käsitööd, riideid,
toidukaupu, sööki, jooki,
mänguasju jms

TEEME - NAUDIME - OLEME KOOS!
Koostegemise rõõm on
SUURIM RÕÕM!

Kontakt, info: info@vorulastefestival.ee Kristi Vals 5215204

2020

MÕTISKLUS

Ülestõusmise võimalikkus

Meie kalendrites seisab riikliku pühana ülestõusmispüha. Kui paljud aga oskavad tänapäeval veel täpselt vastata, mida tähendab öieti see püha?

Ülestõusmispüha ehk paasapüha oli juba varakristlikus kirikus kõige auväärsem püha. Esimesed vahetud teated selle püha tähistamisest pärinevad 2. sajandi keskpaigast. Need on liikuvad pühad, mis algavad esimesel täiskuu pühapäeval pärast kevadist pööripäeva.

Pühad kannavad veel nimetusi lihavõttepüha, munadepüha, kiigepüha. Lihavõttepühad sellepärast, et siis lõpeb paastuaeg ja võib taas liha süüa. Tänapäeval on pühadele liitunud väga suurelt komertstausta ja nii me näeme siin mune, pühadejänkusi, tibusid – ühesõnaga palju sellest, mis on seotud viljakuse ja uue elu algusega.

Pühade tähendus kristlaste jaoks on Jeesus Kristuse ülestõusmisega seotud sündmused. Suurel reedel lüüakse Kristus roomlaste poolt risti, vaikselt laupäeval puhkab ta hauas, aga kolmandal päeval, pühapäeval tõuseb ta surnuist üles taevases hiilguses ja väes.

Ratsionaalne inimene küsib kohe, kas on see üldse võimalik. Ja pikemalt edasi mõtlemata vastab iseendale: ega ikka ei ole küll. Kuid taevaste asjade juures jääb inimlikust tarkusest siiski väheseks. Siin tuleb usk inimesele appi ja ütleb: palju sellest, mis ei ole võimalik inimlikus tarkuses ja väes, on siiski võimalik Jumala juures. Nii on see ka surnuist ülestõusmises. Inimene avastab üha

valguse pühad. Ei ole vaja paljut, et sellest juba nüüd osa saada – vaid usku Jumalasse, usku imedesse, usku igavese elu võimalikkusesse, usku taevase maailma reaalsusse ka meie igapäevas.

Andres Mäevere,
EELK Võru Katariina Koguduse õpetaja

OLULINE TEADA

Vajalik info koroonaviiruse kohta ja käitumisjuhised

Järgnevalt jagame infot ja juhiseid uue koroonaviiruse puhangu kohta, mis sai alguse 31. detsembril 2019 Hiinast Wuhan linnast ning on nüüdseks levinud ka Euroopa riikidesse, sealhulgas Eestisse.

COVID-19 haigust põhjustav koroonaviirus on geneetiliselt sarnane SARS koroonaviirusega (*Severe Acute Respiratory Syndrome Coronavirus*) ning seetõttu kasutatakse edaspidi selle nimetamisel ametlikku terminit SARS-CoV-2.

COVID-19 sümptomid ja levimine

- Praeguse info kohaselt sarnanevad COVID-19 sümptomid gripi sümptomitega.
- Viirus võib põhjustada köha, palavikku ja hingamisraskuseid.
- Kuna viiruse leviku ja selle tekitatud sümptomite osas esineb endiselt ebaselgusi, siis rakendatakse ennetavalt rangemaid meetmeid.

- Viirus levib peamiselt lähedasel kontaktil nakkuskahtlase inimesega, kellel on nakkusele iseloomulikud sümptomid, eelkõige köha.

Kui olete viibinud viiruse leviku piirkonnas ja 14 päeva jooksul pärast reisilt saabumist on tekkinud palavik, köha või hingamisraskused, siis:

- Helistage esmalt oma perearstile või küsige nõu perearsti infoliinilt 1220 või kontaktetruge kiirabiga numbril 112.
- Viibige siseruumides ja vältige kontakte teiste inimestega.
- Aevastades või köhides katke suu ja nina ühekordse salvratiga (mis tuleb kohe minema visata) või varrukaga, mitte palja käega.

Kui olete viibinud viiruse leviku piirkonnas, kuid sümptomeid ei ole, siis 14 päeva jooksul:

- Jälgige oma tervist ja palaviku, köha või hingamisraskuste

tekkimise korral helistage kohe arstile.

- Kui võimalik, püsige kodus (kasutades kodus töötamise võimalust), sama soovitus kehtib ka õpilastele.
- Võimaluse korral vältige ühissõidukeid ja rahvarohkeid kohti.
- Vajaduse korral kasutage toiduvardude täiendamiseks sõprade, perekonnaliikmete või toidukulleri abi.

Koroonaviiruse vältimiseks:

- Peske või desinfitseerige tihti käsi.
- Aevastades või köhides katke suu ja nina ühekordse salvratiga (mis tuleb kohe minema visata) või varrukaga, mitte palja käega.
- Vältige kontakti inimestega, kellel on välised haigustunnused, näiteks köhivaid ja aevastavaid inimesi.
- Vältige silmade, nina ja suu katsumist, kuna käed puutuvad avalikes kohtades

kokku esemete ja pindadega, mis võivad olla hiljuti viiruste poolt saastatud.

- Pidevalt täieneva info leiate Terviseameti veebilehelt <https://www.terviseamet.ee/et/uuskoroonaviirus>

- Alates 26.02 on EDCD (Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus) riskihinnangust riskipiirkonnad: Hiina Rahvavabariik, Põhja-Itaalia (Lombardia, Veneto, Emilia-Romagna ja Piedmont regioonid), Iraan, Jaapan, Singapur ja Lõuna-Korea.

- Jälgi koroonaviiruse levikut ka: WHO Euroopa regiooni [interaktiivne kaart](#), USA John Hopkinsi ülikooli teaduse- ja insenerikeskuse loodud [virtuaalne kaart](#).

LINLANE KÜSIB, VALITSUS VASTAB

Millised tegevused on Võru linn ümber korraldanud ennetamiseks viirust?

Nii linnavalitsus kui kõik tema allasutused on pidevalt jälginud Terviseameti juhiseid ja neid ka rakendanud. Linnavalitsus on saatnud selle aja jooksul allasutustele mitmeid kirju, mis sisaldavad värsket infot ja uusi juhiseid. Näiteks käitumisjuhiseid ja Terviseameti soovitusi, mis eelkõige puudutavad asutustes hügieeninõuete jälgimist ja perede teavitamist Terviseameti soovitustest. Oleme kutsunud allasutusi üles ilma paanikat külvamata tegema kõik meist olenevat, et vältida võimalike haigusekandjate levikut. Lisaks allasutusele oleme infot jaganud ka Võru pensionäride päevakeskuses, võtnud ühendust spordikeskusega, Kandlega, teinud postitusi ja jaganud infot sotsiaalmeedias ja linna veebilehel.

Allasutuste juhtidega toimus ka lisakohtumine, kus palusime jälgida nii töötajate kui ka laste viibimist eelkõige riskipiirkondades ja teha teavitustööd, et ei tulduks kindlasti tööle, kooli, lasteaeda. Samuti

andsime soovitusi ja arutasime töökorralduse põhimõtteid, kui töötajatel on vajadus olla kahenädalasel jälgimisel.

Oleme ära jätnud välisreisidega seotud projektkohtumisi, et vähendada transiitkoridoride läbimisel tekkivat viiruse leviku riski.

Asutustes on olemas desinfitseerivad vahendid kätele. Vahendite lõppemise vältimiseks on linnavalitsus veel tellinud arvestatava reservkoguse desinfitseerivaid vahendeid, mida vajaduse korral saab allasutustele jaotada.

Koosolekul palusime asutuste juhtidel läbi mõelda, kuidas korraldada õpilastele õppetöö jätkumine e-õppe keskkonnas (võimaluse korral e-õppe vormis, ülesannete ja iseseisvate tööde andmine e-kooli kaudu jne).

Võru linnal on olemas hädaolukorra lahendamise plaan, millest juhindume eri tüüpi kriiside reguleerimisel. Praeguses olukorras on kõige olulisem olla pidevas suhtluses oma allasutustega.

Kuidas saan hoida ennast ja teisi viiruste hooajal?

Pese käsi regulaarselt ja hoolikalt sooja vee ning seebiga. See on parim lahendus. Kui neid pole võtta, aitab ka desinfitseerimisvahend.

Köhi ja aevasta varrukasse. Käe suu ette panemisest ei ole kasu, sest peopessa sattunud pisikud kanduvad sealt kergesti edasi.

Ära puuduta nägu, silmi või suud pesemata kätega. Nii väldid viiruse kandumist kätelt limaskestadele.

Kasutatud taskurätt on tõeline pisikupes. Eelista pabertaskurätte ja viska need peale kasutamist kohe prügikasti.

Kui oled tõbine või suisa haige, jää koju. Viiruste edasikandmine tööl, koolis, poes, bussis või rahvaüritustel toob kaasa järgmised nakatumisjuhtumid.

Haigestumise kahtluse korral helista oma perearstile. Tema annab nõu, kuidas edasi toimida. Erakorralise meditsiini osakonda ei ole mõtet järjekorda ootama minna – sealt ei saa viirushaiguste diagnoosi.

Mida saan ettevõttena oma töötajate ja klientide kaitsmiseks viiruste hooajal teha?

Võimaldan oma töötajatel teha vajadusel kaugtööd

Riskipiirkonnast naasnud töötajale püüan leida võimaluse püsida 14 päeva kodus

Tagan nii töö- kui ka avalikes ruumides inimestele tavapärased hügieeni- ja desovahendid

Teavitan oma töötajaid ja kliente hügieeninõuetest

Lähetusse minejaid teavitan võimalikest riskidest ja ohtudest ning tuletan meelde tavapärased hügieeninõuanded

Terviseameti korral saab nõu perearstilt või perearsti nõuandeliinilt 1220, välismaalt helistades +372 634 6630

Vajadusel suunatakse kõne hädaabinumbrile 112

Täiendav info koroonaviiruse kohta: [terviseamet.ee/et/uuskoroonaviirus](https://www.terviseamet.ee/et/uuskoroonaviirus)

SOTSIAALMINISTEERIUM

TERVISEAMET

Lõuna-Eesti Haigla ASi teadaanne

Alates 10. märtsist on Lõuna-Eesti haiglas kehtestatud **külastuspiirang**. Haigla paneb inimestele südamele, et kel vähegi võimalik, võiks lähedaste haiglasse vaatama tuleku edasi lükata. Külastuspiirangu põhjus on viirushaiguste ulatuslik levik. Palun suhelda oma lähedastega telefoni teel. Kindlasti tuleks külastuspiirangut silmas pidada neil, kel endal ilmnenud haigustunnused ja kes on kokku puutunud viirushaigusse nakatunuga. Kui lähedase

külastamine on möödapääsmatu ja külastajal endale ise ei ole viirusnakkust, palume osakonda sisenedes järgida kehtestatud hügieenireegleid: kindlasti desinfitseerida käsi enne lähedasega kohtumist ja peale osakonnast lahkumist.

Hoidke oma lähedasi!

Ave Abel,
kommunikatsioonijuht

LINNAVALITSUSE JA LINNAVOLIKOGU TEATED

Võru linnavolikogu istung 11. märtsil

Võru linna 2020. aasta lisaeelarve

Võeti vastu Võru linna 2020. aasta esimene lisaeelarve, millega lisatakse eelarvesse riigieelarve toetusfond, täpsustatakse tasandusfond, laenuvajadus ning lisatakse 2020. aasta eraldatavad sihtotstarbelised toetused.

Eelarve maht suurenes nelja miljoni

euro võrra ning peale lisaeelarve vastuvõtmist kasvas 2020. aasta eelarve maht 26,3 miljoni euroni.

Riigivara alla hariliku väärtuse võõrandamise taotlemine

Elamuehituse soodustamiseks otsustati taotleda Võru linna omandisse kaheksa riigile kuuluvat elamumaa sihtotstarbega kinnistut maksumusega 65% vara harilikust väärtusest. Kinnistud asuvad aadressidel Taara tn 2, Taara tn 4, Taara tn 6, Taara tn 8, Taara tn 10, Kalmuse tn 8a, Kalmuse tn 8b ja Kalmuse tn 8c.

Elamumaa on vaja taotleda munitisipaalomandisse, et välja töötada perele soodustingimustel elukoha loomise programm.

Võru linnavalitsuse struktuur ja teenistujate koosseis

Võru linnavalitsuse struktuuri luuakse juurde tähtajaline 0,5 koormusega energiaspetsialisti töökoht. Energiaspetsialisti tööülesannetes on +CityxChange projektiga seonduvate energiavaldkon-

na analüüside ja ettepanekute tegemine arendustegevuseks.

Vabadussamba idee tutvustamine
Elar Sarik tutvustas ideed püstitada Võru linna ausammas Vabadussõjas võidelnutele. Võimaliku asukohana näeb idee autor Võru keskvaljaku, gümnaasiumi ja kiriku piirkonda.

„Ausammas võimaldaks ajaloolise näite abil kasvatada tänapäeva noorte kaitsetahet ja patriotismi, laiendaks keskvaljaku funktsionaalsust, saaks turismimagnetiks ning seda saaks kasutada oma hea asukoha tõttu rahvuslike tähtpäevade paigana,“ kommenteeris Elar Sarik oma ideed.

Ühtlasi tutvustas idee autor võimalikku töörühma koosseisu, mille ülesanne oleks ideega, sh ideekonkursi lähteülesande ja rahastamise põhimõtete edasi töötada.

Idee võeti volikogus soojalt vastu ja sooviti, et see jõutaks heale tulemusele.

Marianne Mett, avalike suhete spetsialist.

Vaade Võru linnavalitsuse ja -volikogu hoonele.

Foto: Ulis Guth

TASUB TEADA

Eraisikute vee- ja kanalisatsioonitaristu rajamise meede Võru linnas jätkub

Poolteist aastat tagasi avas SA Keskkonnainvesteeringute Keskus (KIK) eraisikutele mõeldud ühisveevärgi- ja kanalisatsiooniga liitumise toetuse meetme. Toetuse eesmärk on tagada elanikele kvaliteedinõuetele vastava joo- ja kättesaadavus ning reovee nõuetekohane kogumine ja puhastamine reoveekogumisaladel suurusega 2000 inimekvivalenti ja enam. Toetusmeetme kogumaht on 10 miljonit eurot. Võrumaal saavad toetuse taotluse esitada Võru linna ja osaliselt Võru valla (Kose aleviku, Verijärve, Meegomäe, Võrumõisa ja Võlsi küla) elanikud.

Toetust saavad taotleda kinnistusraamatusse kantud kinnisasja või hoonestusõiguse füüsilisest isikust omanik, ühis- või kaasomanik. Toetust antakse elamu ühendamiseks ühisveevärgi ja/või -kanalisatsiooniga. Ühisveevärgiga ja/või -kanalisatsiooniga ühendamine toetatakse juhul, kui selleks on olemas võimalus (olemas liitumispunktid), aga mingil põhjusel ei ole kinnistu veel liitunud.

Toetuse suurus lähtub sarnaste ehitustööde 2018. aasta jaanuaris välja selgitatud keskmisest maksumusest ning sõltub rajatava torustiku pikkusest. Toetuse summad jäävad vahemikku 1382–3792 eurot.

Taotlusi võetakse vastu kuni eelarve täitmiseni või kuni selle aasta 31. detsembrini. KIK menetleb taotlusi nende esitamise hetkest 50 kalendripäeva ning pärast rahastuseotsuse saamist on aega kuus kuud ehitustööd ellu viia.

Nüüdseks on Võrumaal toetuse rahuldamise otsuse saa-

nud 103 kinnistuomanikku kogusummas 313 634 eurot. Praeguse seisuga on sellest meetmest positiivse rahastusotsuse terve Eesti peale kokku saanud 2406 taotlust kogusummas 6,88 miljonit eurot. ASI Võru Vesi juhatase liikme Juri Gotsmani arvates on võrukad tublisti taotlusi esitanud ning enamik neist on saanud ka positiivse otsuse. Võru Vesi julgustab kõiki huvilisi, kellele on see meede suunatud, taotlusi esitama ja ASiga Võru Vesi ühendust võtma.

ASI Võru Vesi varasemate aastate kogemus näitab, et eraisikutel, kes soovivad seda meedet kasutada, on mõistlik pöörduda vee-ettevõtte poole juba varakevadel.

Esmalt peab liituja esitama vormikohase liitumistaotluse, seejärel väljastatakse kinnistule liitumistingimused, mis on liitumiskava koostamise alus. Juba peale liitumistingimuste väljastamist on võimalik esitada KIKile toetuse taotlus. Ehitustööd saab alustada alles peale taotluse rahuldamise otsuse tegemist KIKi poolt. Ühisveevärgiga ja/või -kanalisatsiooniga liitumine peab olema lõpuni viidud kuue kuu jooksul peale rahastusotsuse tegemist. Liitumine on lõpuni viidud, kui on väljaehitatud torustikud, koostatud teostusjoonis ja sõlmitud vee-ettevõttega teenusleping.

Toetuse saamiseks soovime eraisikutel pöörduda ASI Võru Vesi poole aadressil Ringtee tn 10, Võru linn või e-posti teel voru.vesi@voruvesi.ee või helistades telefonil 782 8334. Aitame teid asjaajamises!

AS Võru Vesi

Võru linnavalitsuse istungitel

Ürituste kooskõlastamine ja puhkeala sulgemine

MiTÜ-le Rulakool anti nõusolek korraldada avaliku ürituse, Tartu Rulakooli suvepäevade raames treeningud ja võistlus skate-pargis järgnevalt:
21. juulil 2020 (treeningtunnid) kell 17–20;
22. juulil 2020 (treeningtunnid) kell 10.30–12 ja kell 17–20;
23. juulil 2020 (treeningtunnid) kell 10.30–12 ja kell 17–20;
24. juulil 2020 (noorte võistlus) kell 12–18.

Detailplaneeringu koostamise algatamine

Algatati Kanepi tn 16 kinnistu ja lähiala detailplaneeringu koostamine eesmärgiga kaaluda võimalusi määrata kinnistule ehitusõigused. Planeeritava maaala suurus on u 0,35 ha.

Võru linna 2020. aasta huvihariduse ja huvitegevuse kava

Kinnitati Võru linna 2020. aasta huvihariduse ja huvitegevuse kava ning toetuse taotlemise, taotluste läbivaatamise, toetuse andmise ja aruande regulatsioon.

Projektis osalemine

Otsustati esitada SA Innove toetusmeetme „Väikelahendus HEV õpilaste integreerimiseks tavakoolidesse“ taotlusvooru projekt „Kaasava hariduse võimaluste loomine Võru linna põhikoolides“.

Enampakkumise korraldamine vallasvara võõrandamiseks

Otsustati korraldada jõusaali Fortius võõrandamine elektroonilise enampakkumise korras, alghinnaga 500 eurot, osta-kohe-hinnaga 1000 eurot.

Isikliku kasutusõiguse seadmine

Anti nõusolek seada isiklikud kasutusõigused: Elisa Eesti ASI kasuks Männiku tänav T2 kinnistule, Elektrilevi OÜ kasuks Liiva tänav T3 kinnistule ning Elektrilevi OÜ kasuks Karja tänav T2 kinnistule. Määrati isikliku kasutusõiguse ala ja tingimused.

Koolieelsete lasteasutuste töökord 2020. aastal

Ajavahemikul 1. juulist 31. juulini 2020 suletakse kollektiivpuhkuseks Võru lasteaiad Päkapi, Võru lasteaiad Punamütsike ja Võru lasteaiad Sõleke. Valvelasteaiana jääb tööle Võru lasteaiad Okasroosike.

Ehitusloa väljastamine

Väljastati ehitusloa gaasipaigaldise ehitamiseks asukohaga Tallinna mnt 38 Võru linn, ehitusloa lasteaiahoone laiendamiseks ja ümberehitamiseks asukohaga Vabaduse tn 15a ning ehitusloa kaugkütetorustiku ehitamiseks asukohtadega Põllu tänav T1, Röpina maantee T1.

Kasutusloa väljastamine

Väljastati kasutusloa tootmishoonele asukohaga Kivimurru tn 2, Võru linn.

Nõukogu liikmete kinnitamine

Võrumaa Keskraamatukogu nõukogu liikmeteks määrati alates 1. märtsist 2020 Tiit Raag, Georg Ruuda ja Sixten Sild.

NÕUANNE

Enne ehitamist konsulteerige ehitusjärelvalve spetsialistiga!

Võru Linnavalitsus palub ehitusloata ehitustegevusega kaasnevate arusaamatuste vältimiseks konsulteerida linnavalitsuse ehitusjärelvalve spetsialistiga. Paljudele on teadmata, et ehitusseadustiku kohaselt on nõutav ehitusprojekt ja ehitusloa (ehitusteatis), kui soovite hoonet püstitada, laiendada või ümber ehitada, muuta katusekatet või välisseina katet, ehitada uus piirdeade jne. Ka alla 20 m² ehitisealuse pinnaga hoone

või varjualuse ehitusdokumentideta püstitamisel on vajalik järgida tuleohutuse ning Muinsuskaitseametiga nõudeid. Samal aadressil palume pöörduda ka juhul, kui teile kuuluvat hoonete andmed ei vasta ehitusregistri andmetele.

Rain Raitar,
ehitusjärelvalve spetsialist,
tel 785 0934
e-post rain.raitar@voru.ee

KUU PILDIS

Jüri Ratas arutas Võrumaal ettevõtluse arendamist ja kriisidega toimetulekut

Peaminister Jüri Ratas oli 6. märtsil ringkäigul Võrumaal, et arutada kohalike elanike, õpilaste ja omavalitsusjuhtidega, kuidas ettevõtluse arendamise ja piirkonna arengueelduste kaudu Võrumaa elu paremaks teha.

Kohtumisel Võru linnapea Anti Allase, linnavolikogu esimehe Ülo Tuliku ja abilinnapea Toomas Sarapuuga kõneldi eelkõige linna arenguplaanidest. „Võru linn on tugev maakonnakeskus, kuid nagu mitmes teises Eestimaa piirkonnas, on väljakutseks elanikkonna kasvatamine,“ nentis Ratas kohtumisel.

Peaministri sõnul on tal hea meel näha, et Võru linn on olnud väga aktiivne linnaruumi ja haridusvõrgu arendamisel. Rahvaarvu kasvatamiseks ja uute töökohtade loomiseks tuleb aga varasemast rohkem tähelepanu pöörata ettevõtluskeskkonna toetamisele.

„Võrul on kõik eeldused kujuneda Kagu-Eesti tugevaimaks tömbekeskuseks. Pikk ajaloo- ja kultuuripärand ning looduslikult kaunis koht – Tamula järve kallas – pakuvad Võru linnale suurepärase võimaluse arendada turismiteenuseid ning paranda seeläbi kõigi elanike heaolu,“ lausus peaminister.

Pikemalt oli kohtumisel juttu

Peaminister Võru linnajuhtidega Spring Cafes'is ...

omavalitsuste võimest kriisidega toime tulla. „Möödunud aasta sügistormi põhjustatud elektri-, vee- ja sidekatkestused mõjutasid paljusid Eestimaa inimesi, sealhulgas Võrumaa elanikke. Need sündmused aitasid mõista meie tugevaid ja nõrku külgi loodusõnnetustega toimetulemisel. Kõige olulisem on see, et riik on omavalitsuste

kogemusest õppinud ning astunud samme, mis aitavad tagada elutähtsate teenuste toimepidevuse ka kriisiolukorras,“ rääkis Ratas.

Päeva teises pooles külastas peaminister Taara sõjaväelinnakut, kus 2. jalaväebrigadi ülem kolonel Tarmo Metsa, Kuperjanovi jalaväepataljoni ülem major Indrek Sarap ning Kaitseväe Akadeemia ülema asetäitja kolonel Riivo Valge andsid ülevaate 2. jalaväebrigadi ja Kuperjanovi pataljoni tegevusest, Kaitseväe Akadeemia kutsesõppest ning linnaku taristust. Aja-teenijatega kohtunud peaminister tänas noori teenistuse eest, rõhutades, et just nemad on Eesti kaitsevõime nurgakivi. „Loodan, et reservteenistusele lisaks leiab teist nii mõnigi ka edaspidi tahtmist läbi laia riigikaitse panustada meie kõigi turvalisuse hoidmisse,“ sõnas Ratas.

Lisaks kohtus peaminister Võrumaa eakatega, kellega räägiti üksi elavate pensionäridele mõeldud toetusmeetmetest ning tervishoiuteenuste kvaliteedist ja kättesaadavusest. Parksepa keskkoolis andis peaminister külalistunni 10.-12. klasside õpilastele ning arutati praegusi ja tulevase Eesti riigi väljakutseid.

Valitsuse kommunikatsioonibüroo

... ja ringkäigul Kuperjanovi jalaväepataljonis.

Fotod: Stenbocki maja

Lõuna-Eesti haigla avas uuendatud sünnitus- ja günekoloogiaosakonna

27. veebruaril avati Lõuna-Eesti haiglas pidulikult täielikult renoveeritud sünnitus- ja günekoloogiaosakond, mille kõik ruumid on saanud uue planeeringu. Osakonna palatid on nüüd mugavamad ja peretoad palju avaramad ning igas palatis on eraldi WC ja duširuum. Lisandus ka kolmas sünnitustuba. Investeeringu kogumaksumus oli 620 000 eurot.

Sellest aastast on Lõuna-Eesti haigla Kagu-Eestis ainus sünnitus vastu võttev haigla, mis on valmis vastu võtma 500 sündi aastas.

Sünnitusosakonna juhataja Merit Liivak: „On hea meel, et lisaks Võrumaa sünnitajatele on ka Põlva- ja Valgamaa naised üles leidnud meie armsa sünnitusosakonna.“

Piduliku avamise järel said kõik tulevased lapsevanemad ja huvilised ämma-

emanda juhendusel tutvuda uuenenud osakonna ruumide ja võimalustega.

Hetk avamiselt. Linti (nabanööri) lõikavad läbi õendusjuht Angela Siidra, juhatusel liige Arvi Vask ja sünnitus-günekoloogiaosakonna juhataja Merit Liivak.

Uus ja avar perepalat.

Fotod: Lõuna-Eesti haigla

Tervitati väikesteid võrulasi

15. veebruaril Kandles toimunud traditsioonilisel Võru linna lusikapeol andis linnapea Anti Allas 2019 teisel poolaastal sündinud väikestele võrulastele nimelise hõbelusika ning õnnitles vanemaid.

Võru linnas sündis möödunud aasta juulist detsembrini 83 last – 51 poissi ja 32 tüdrukut. 2019. aastal sündis kokku 138 last. Sündide arv on aastaga tõusnud 15 lapse võrra.

Raamatukogu lasteosakonna juhataja Helle Laanpere andis kätte kultuuriministeeriumi kingituse – raamatu „Pisike puu“. Lastele ja nende vanematele esinesid Eliise Abeli tantsulapsed. Ürituse lõpus ootas kõiki suupistelaud.

Kõik, kellel polnud lusikapeole koha-

le tulla võimalik, saavad kingi kätte linnavalitsuse infosaalist. Pildigalerii leiab fotograaf Tõnis Antoni lehel, sealt saab ka pilte tellida. Linn kingib igale perele mälestuseks ühe foto, mille saab galeriist ise valida.

Lusikapeo suupistelaud.

Foto: Marianne Mett

KÜSITLUS

Õnnelik lapsepõlv

Võrumaa Arenduskeskus on korraldanud heaolufoorumi, mille ühe teemana käsitleti maakonnas lapsehoiuteenuse korraldamise vajadust.

Head lapsevanemad, palume teie arvamust ja ettepanekuid!

Küsitlusele saate vastata lingilt <https://lingid.ee/cTtgH>.

Palume vastata kõigil, keda teema puudutab, ja jagada seda teistele peredele, kellel võib lapsehoiuvajadus olla. Kes soovib teemast rohkem teada ja ehk ka

töögruppide panustada, on väga oodatud endast teada andma Võrumaa Arenduskeskuse haridusspetsialistile Kertu Pehlakule, tel 5348 4969 või e-post: kertu.pehlak@vorumaa.ee.

Loome üheskoos lapsevanemate toetamiseks võrgustiku, mida praegu vajatakse!

Vastata saab 30. aprillini.

Kohaliku omaalgatuse programmi 2020. aasta kevadvoor on taotlemiseks avatud

Programmi eesmärk on tugevate ja omaalgatusele põhinevate kogukondade tekkimine ja püsimine.

Eesmärgi saavutamiseks elluviidavaid tegevusi toetatakse kahe meetme kaudu:

Meede 1 – kogukonna areng, millega panustatakse kogukonnaliikmete teadmiste ja oskuste kasvu, kogukonna identiteedi tugevdamisele ja tõhusama koostöö tekkimisele.

Meede 2 – elukeskkonna ja kogukonnateenuste arendamine, millega panustatakse kogukonnaliikmete ühistegevust soodustavate avalikus kasutuses olevate objektide rajamisele ja arendamisele ning kogukonnaliikmetele vajalike teenuste pakkumisele.

Taotlejad saavad olla piirkondlikud ja avalikes huvides tegutsevad:

- mittetulundusühingud, milles ei osale liikmena kohalik omavalitsus või riik,
- sihtasutused, mis pole asutatud kohaliku omavalitsuse või riigi osalusel.

Maksimaalne toetussumma esitatud meetme 1 projekti kohta on 2500 eurot ja meetme 2 projekti kohta 4000 eurot.

Ühingu omafinantseeringu minimaalne määr on 10% projekti kogumaksumusest. Omafinantseering peab olema rahaline.

Toetuse taotlemise kord, tingimused, taotlusvormid asuvad SA Võrumaa Arenduskeskuse veebilehel www.vorumaa.ee.

Taotlused koos kohustuslike lisadega tuleb esitada hiljemalt 1. aprilliks kell 16.30 e-postiga digitaalselt allkirjastatult aadressil arenduskeskus@vorumaa.ee.

Projektitaotluse kirjutamisel saab nõu ja abi küsida ka vabavõtte konsultandilt Katrin Volmanilt, katrin.volman@vorumaa.ee, tel 525 1750.

Lisainfo: Aigi Young, SA Võrumaa Arenduskeskus, tel 5309 0923, e-post aigi.young@vorumaa.ee

27. märtsil kell 9–16 toimub Võrus uuel keskväljakul **MÄRTSIKU LAAT.**
Tel 5661 8707

Tule osale Alustava ettevõtja baaskoolitusel Võrus!
16.04-25.05.2020

Lisainfo ja registreerimine www.vorumaa.ee

TASUB TEADA

Töölane rehabilitatsioon – tervemana elatud aastate pikendaja

Töötukassat teatakse enamasti kui toetuste maksjat ja tööpakkumiste vahendajat, samas on töötukassast abi ka nendel inimestel, kes töötavad, õpivad või vajavad tuge, et oma töökohal jätkata.

Nii on näiteks **vähenedud töövõimega** õppivate või töötavate inimeste ning nende tööandjate abistamiseks loodud rehabilitatsiooniteenus, mille eesmärk on toetada **tööealise** inimese töö/õppe-tööl püsivust.

Töölane rehabilitatsioon keskendub **töötamisega seotud piirangute** kõrvaldamisele. Näiteks õpetab füsioterapeut, kuidas ennetada tööd tehes terviseprobleeme, kuidas tegutseda nii, et ei teeks endale rohkem liiga või kuidas vältida lisapingeid, mis soodustavad vigastuste süvenemist.

Igapäevastest valudest tingituna võib inimesel tekkida lisaprobleeme (meeleolu langus, ärevus, depressioon, enesehinnangu madaldumine, kiire ärrituvus vms), mille puhul saab abiks olla psühholoog. Rehabilitatsioonimeeskonda kuuluvad näiteks sotsiaaltöötaja ja kogemusnõustaja, kes parandab abivajaja enesehinnangut, -kindlust ja -usku. Meeskonda võivad kuuluda aga ka õde ja/või arst, kes annab näiteks väärtuslikku toetumise- või tervisenõu.

Teenust võib töötukassasse küsida tulla inimene, kes vajab abi töötamisega seotud raskuste ületamisel nii igapäeva-elu, töötamise, õppimise kui ka vaba aja valdkonnas.

Tegevused toimuvad vastavalt vajadusele individuaalselt või gruppis.

Oluline on silmas pidada, et rehabilitatsiooniteenus käigus ei tehta taastusravi protseduure. Taastusravi jt tervishoiuteenuste saamiseks tuleb pöörduda oma perearsti poole.

Vajaduse korral nõustab rehabilitatsioonimeeskond ka tööandjat, kuidas vähenedud töövõimega inimesele tööd sobivamalt korraldada, töökeskkonda kohandada ja missuguseid abivahendeid kasutada. Tegevusterapeutid jt spetsialistid, kes vajaduse korral töökohale tulevad, oskavad olla nii töötajale kui ka tööandjale väärtuslikud abilised ja toetajad.

Rehabilitatsiooniteenusel osalemise eest makstakse sellele järgneval kuul söidutoetust 10 senti/km iga osaletud päeva eest, kuid mitte rohkem kui 26 eurot päevas.

Huvi korral tuleks võtta ühendust oma kodukoha töötukassa esindusega, et broneerida aeg. Koos juhtumikorraldajaga hinnatakse, mida ja kuidas ette võtta, et aidata inimesel tööeluga paremini toime tulla.

Rohkem infot töötukassa kodulehelt tootukassa.ee. Kontaktandmed: telefon 786 8750, e-post voru@tootukassa.ee, Jüri 19a, Võru linn 65608.

Piret Kahre,
Töötukassa
Võrumaa osakonna
juhtumikorraldaja

ENNETUSTEGEVUS

Kas sina teadsid, et hakkamasaamist erinevates olukordades mõjutab kõige rohkem just elektri olemasolu?

Eestit on viimasel ajal tabanud rohkelt tormed, mis on kaasa toonud hulga elektrikatkestusi. Sellel korral soovime sulle tutvustada naiskodukaitse loodud mobiilirakendust „Ole valmis!“, mis toob kõigile äpi allalaadimise peopessa juhised ja nõuanded, kuidas sellisteks olukordadeks valmis olla, ning annab teadmisi ja oskusi, kuidas taolistes olukordades toime tulla.

Mobiilirakendusest „Ole valmis!“ leiab juhised, kuidas erinevates olukordades käituda. Näiteks mida teha siis, kui pole elektrit, kui oled metsa eksinud või kuidas anda esmaabi. Infot saab veel ka tule- ja veohutuse, loodusõnnetuste, elutähtsate teenuste katkestuste, küberturvalisuse ja julgeolekuohutude kohta. Arvestades info hulka, mida mobiilirakendus sisaldab, on abiks ka kategoriseerimine ja otsimootor, mis aitab kiirelt leida vajaminevat.

Rakenduse kõige interaktiivsem on koduste varude kontrollimise osa, kuhu saab üles märkida oma varud. Seejärel saab tagasisidet ning vajaduse korral saab selle järgi oma varusid täiendada, et sinu perel oleks olemas kõik, et nädal kriisilolukorras üle elada.

Kiirelt leiab rakendusest kasulikud telefoninumbri alates hädaabinumbri kuni mürgistusinfo telefoninumbri, millel saab keskonnast otse helistada.

Viimase uuendusena on võimalus end küberturvalisuse alal täiendada ja oma teadmisi kontrollida. Küberturvalisuse alusõppe moodul on viimane uuendus, mis mobiilirakendusse on lisa-

tud ning mida soovib Kaitseväge küberväejuhatuse. Kellel on juba rakendus olemas, sellel tuleks seda värskendada, et lisanduks küberturvalisuse osa.

Mis kõige parem: rakendust saab kasutada ka ilma netiühenduseta ning see on lisaks eesti keelele ka vene ja inglise keeles. Rakenduse saab tasuta alla laadida App Store'ist või Google Playst.

Neil, kellel puudub nutitelefoni, kuid kasutavad arvutit, on võimalik tutvuda rakenduses olevate juhenditega naiskodukaitse veebilehel www.naiskodukaitse.ee.

Teine lugejamängu küsimus: mis on viimane lisan-

dunud moodul „Ole valmis!“ äpis?

Küsimusele saad vastata lingil <http://bit.do/olevalmis2> või saates kirja aadressil: NKK Ole Valmis, Karja 24, Võru linn 65606.

OLE VALMIS!

Proviisor ja toitumiseksperit: tervisliku toitumise ABC tuleb kasuks igapäevale

Ei ole kahtlust, et tervislik toitumine aitab kaasa heale enesetundele ja püsida terve. Benu apteegi proviisor ja toitumisterapeut **Jelena Karjagina** (pildil) selgitab, millised on tervisliku toitumise kuldreeglid, mille teadmine tuleb kasuks igapäevale.

Kuigi tervisliku toitumise põhimõtted sobivad peaaegu kõigile ja toitumisenõustamisele on oodatud ka täiesti terved inimesed, otsustab Karjagina sõnul enamik toitumisterapeutide poole pöörduda alles siis, kui on käes mingi tervisemure. Kõige levinum ajend on ülekaal, soov saada kehakaal kontrolli alla ja tervislikul moel liigsetest kilodest vabaneda.

„On ka neid, keda vaevavad erinevad haigused, nt südame ja veresoonkonna haigused, kõrge kolesterool, ärritatud soole sündroom, podagra jt, ja kes seetõttu on hakanud mõtlema oma toitumise peale,“ selgitab Karjagina. Ta lisab, et toitumisega on võimalik aidata vältida kroonilise haiguse süvenemist ja suurendada inimese üldist heaolu.

Tegelikult võiks oma toitumisharjumusi analüüsida juba varem. „Ka täiesti terve inimene võib lasta oma toitumist üle vaadata, et muuta see tervislikumaks,“ soovib ta.

Karjagina sõnul ei saa toitumise puhul rääkida vigadest, vaid pigem toitumismustritest, mida on võimalik korrigeerida tervislikumaks. „Oma praktika põhjal võin öelda, et üsna sagedane on see, et inimesed tarbivad liiga vähe köögivilju ja täistera-viljatooteid, samas aga süüakse liiga palju liha ja piimatooteid,“ toob ta näite.

Samuti on sage probleem ebapiisav toidukordade arv päevas. „Süüakse harva – ainult üks või kaks korda päevas, aga siis korraga väga palju. Samuti esineb teist äärmust – põhitoidukordade ja vahepa-

lade asemel ainult näksitakse terve päev,“ selgitab toitumisterapeut.

Karjagina rõhutab, et süüa tuleb regulaarselt ja soovib jälgida põhireeglit: kolm põhitoidukorda ja kaks-kolm vahepala. „Kindlasti tuleks leida aeg hommikusöögiks – see annab meile päeva alustamiseks vajaliku energia ja olulised toitained,“ sõnab Karjagina. Ta lisab, et tihti kiputakse seda toidukorda vahele jätma ja siis hiljem päeva jooksul sööma liiga suuri portsjoneid.

Põhitoidukordadel tuleks toitumisterapeuti sõnul järgida nn taldrikureeglit. „See on lihtne abivahend, mille järgi panna kokku oma toiduportsjon. Poole taldrikust peaks moodustama köögiviljad, pool neist toorelt (nt salat) ja pool kuumtöödeldud (aurutatud, hautatud või küpsetatud ahjus), veerandi valgurikas põhitoidu, nagu liha või kala, ning ülejäänud veerandi süsivesikuterikkad toidud, millest võiks eelistada täisteratooted,“ selgitab Karjagina.

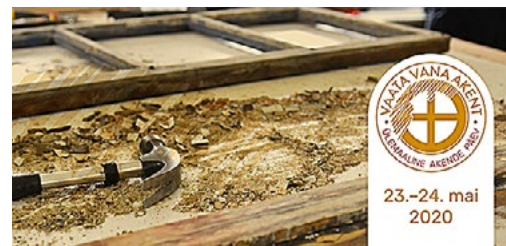
Vahepaladena põhisöögikordade vahel soovib ta värskeid puu- ja köögivilju, pähkleid, seemneid või smuutisid. Kindlasti ei tohi ära unustada ka vedeliku tarbimist: parim janukustutaja on puhas vesi, millele võib maitseks lisada näiteks kurki, sidrunit või marju.

Viis toitumise kuldreeglit, kuidas muuta oma igapäevane menüü tervislikumaks

1. Söö regulaarselt.
2. Põhitoidukordadel järgi nn taldrikureeglit: 50% jäta köögiviljadele, 25% valgurikastele ja 25% süsivesikuterikastele toitudele (nt täisteratooted).
3. Söö lisaks põhisöögikordadele ka vahepalasid.
4. Tarbi piisavalt vedelikku, parim valik selleks on vesi.
5. Ära kiirusta, vaid söö rahulikult.

ÜLESKUTSE

Osale puitakende hooldamise teavituspäevade korraldamisel!

Eesti Vabaõhumuuseum, Tartu Säätva Renoveerimise Infokeskus ja Muinsuskaitseamet kutsuvad taas üles kaasa lööma puitakende hooldamise teavituspäevade korraldamisel! Üle-eestiline aktsioon „Vaata vana akent!“ leiab sel korral aset 23.-24. mail.

Iga päev jääb vanu puitaknaid vähemaks. Iga äravisatud aknaga kaob aga tükk ajaloost ja kohalikust ehituskunsti traditsioonist. Isegi saja-aastase puitakna saab korda teha nii, et see näeb välja värskelt ja peab vastu veel sada aastat. Ülemaalse aknapäevaga soovivad korraldajad juhtida tähelepanu vanade akende väärtusele ja rõhutada, et ka vana puitaken võib olla praktiline ja energiatõhus. Eelmisel aastal toimus esmakordse üleskutse raames üle Eesti 36 üritust.

Maailmakuulsale Veneetsia biennaalile oodatakse elanike pilte keskväljakutest

Maikuu Eestit Veneetsia 17. arhitektuuri biennaalil esindava ekspositsiooni „Väärakas kahanemine“ autorid kutsuvad kõiki eestimaalasi üles saatma fotosid viimastel aastatel „Eesti Vabariik 100“ arhitektuuriprogrammi „Hea avalik ruum“ raames valminud linnaväljakutest ja -keskustest Tõrvas, Põlvas, Valgas, Raplas, Võrus, Kuressaares, Elvas ja Rakveres.

„Kutsume üles pildistama nimetatud linnade uuendatud keskusi ning inimeste ja elu toimimist nendes. Tähtis on, et foto kannaks emotsiooni, sellele oleks näha inimesi nautimas ja kasutamas uut linnaruumi,“ ütles ekspositsiooni üks autoritest arhitekt Kalle Vellevoog.

Kui ka sul on soov sel aastal akende aktsioonis kaasa lüüa ja teha oma kandis näiteks akende hooldamise ja taastamise teabepäev või töötuba, korraldada vanade akende teemaline joonistus- või fotovõistlus või üles panna raamatukogus vastava erialakirjanduse näitus, pane meile kirja toimumise koha aadress, infot toimiva sisu kohta ning korraldaja kontaktandmed. Võtame sinuga peatselt ühendust!

Tule, anname koos vanadele akendele uue elu!

Kontakt

Aune Mark
Eesti Vabaõhumuuseumi koolitusprojektide spetsialist
aune.mark@evm.ee
tel 523 8397

Lõuna-Eesti koordinaator
Maria Helena Sõnajalg (Tartu SRIK Restauraerimiskeskus)
restauraerimiskeskus@srik.ee
tel 555 11 018

Kampaaniat korraldavad Eesti Vabaõhumuuseum, Muinsuskaitseamet ja Tartu Säätva Renoveerimise Infokeskus. Eesti vanade akende päev on inspiratsiooniliseks rootslaste igakevadise akende restaureerimise päevast.

Fotod võivad olla nii juba avaldatud kui ka uued. Meie soov on näidata uuendatud linnakeskusi eri aastaajal. Eelistatud on horisontaalsed (landscape-formaadis) fotod. Foto suurus võib olla kuni 12 Mb. Igalt autorilt ootame kuni viit fotot hiljemalt 31. maiks 2020.

Valikut fotodest kasutatakse Veneetsia 17. arhitektuuri biennaali Eesti ekspositsioonil „Väärakas kahanemine“ ja selle hilisemal ringsõidul mujal Euroopas ja Eestis. Arhitektuuri biennaal, kus käib tavaliselt üle 270 000 inimese, oli tänava kavas avada 23. mail, kuid koroonaviiruse leviku tõttu lükkati see esialgu edasi augustisse.

Eesti on Veneetsia arhitektuuri biennaalil osalenud 2000. aastast, seni kokku üheksal korral. Eesti ekspositsiooni produktend ja rahvusvahelise kuratorivõistluse korraldaja on Eesti Arhitektuurikeskus, kaaskorraldaja on Eesti Arhitektide Liit ning koostööpartnerid on Kultuuriministerium ja Eesti Kultuurkapital.

Vaata: <https://www.avalikruum.ee/veneetsia2020/>

PERSOONILUGU

Võrust võlutud füsioterapeut Karin Jõgi: siia tulek tähistab justkui uut ajajärku mu elus

Sellest saab peaaegu kaks aastat, kui Võru pangamajas avati keha ja meele tervisekeskus Sakrum. Sellega seoses tuli Võru mitmeid erispetsialiste, nende seas füsioterapeut Karin Jõgi, kes varem oli tegutsenud ka IT-alal.

Vastupidi viimasel ajal üldlevinud arusaamadele, et väikelinnad valguvad inimestest aina tühjemaks, oli liikumine seekord vastupidine.

Päritolult saarlane, on Karin pool elu elanud Mandri-Eestis, kõige pikemalt Tartus. Võru elama tuli ta Tallinnast.

„Võrru tulek tähistab justkui uut ajajärku mu elus, sest Lõuna-Eesti on pikalt olnud mulle südamelähedane ja enam kui 10 aastat tagasi otsustasin, et tulen kunagi siia elama. Võru ei olnud iseenesest mu sihilik valik, pigem leidis see võimalus õigel hetkel ise tee minu juurde, kui kolleeg, kes teadis mu Lõuna-Eesti armastust, otsis oma praksisesse füsioterapeuti. Tallinn oli end minu jaoks ammandanud ja aeg Lõuna-Eestis tulleks küps,“ räägib ta.

Võruga Karinil enne mingit seost ei olnud. „Olin käinud siin varem üksnes mõnel korral. Kolimud olen oma elus võrdlemisi palju ja kohanen uutes kohtades tänu sellele suhteliselt kiiresti. Võruski tundsin peale kolimist üsna pea, nagu oleksin elanud siin juba kaua,“ meenutab ta.

Karini sõnul aitas tal uues paigas kohaneda ka linn ise. „Võru andis sisseelamisse omalt poolt suure panuse: siin on kõik vajalik käe-jala juures, inimesed on nii mõnusalt sõbralikud, avatud ja vahetud, kogu sinne õhkkond on positiivne ja aeg kulgeb omasoodu,“ räägib ta.

Kui sellele lisada veel kaunid vaated, leiadki end ühel hetkel keset maist idüllit, kui vaid märgata oskad. „Lõuna-Eesti juures on mind alati võlunud

siinne loodus: järved ja (männi) metsad, oma võludega, hellitavad kuppelmaastikud. Mitmed paigad on mind oma iluga teritanud, avastamisrõõmu on õnneks veel palju,“ tunnistab Karin.

Ümberringi valitsevas näilises vaikusel hakkaja igavlema ei pea, seda märkas kohe ka Karin: „Võrus on mõnusalt rahulik ja vaikne, samas on võimalused tegeleda väga erinevate ettevõtmistega: harrastada mitmesuguseid spordialasid, osaleda värvikatel kultuuriüritustel, tegeleda muusika ja vaimsete teemadega, käia arvukatel laatadel ja festivalidel. Nimekiri sellega muidugi ei lõppe ja usun, et igaüks leiab siin endale soovi korral sobiva tegevuse.“

Karin peab suureks privileegi, et ta saab uues elukohas tegeleda selliste südamelähedaste asjadega nagu tantsimine ja ratsutamine, joosta metsaradadel ja korjata metsaande, ujuda ja süstaga sõita. „Plaanin kolmandat korda võtta osa ka Vohandu maratonist, sest kui võistlus n-ö koju kätte tuuakse, oleks patt sellel osalemisest loobuda,“ lisab ta.

Teatud tunnetuse saamiseks meeldib talle Võrut ja selle inimesi aeg-ajalt Saaremaaga võrrelda. „Siin on paljud asjad, alustades juba maastikust, teistmoodi, aga ometi tunnen end siin väga koduselt. Linn ja inimesed on mind hästi vastu võtnud, Võrust ära käies tunnen alati heameelt siin tagasi olla,“ ütleb ta.

Inimestele, kes soovivad eemalduda suurlinna kärast, nautida turvalist keskkonda ja Lõuna-Eesti rahulikku meelelaadi, soovib Karin kaaluda elukohana just Võru linna või selle ümbrust. „Siin ei ole midagi liiga palju, kõike on justkui parasjagu,“ nendib ta.

Ulis Guth

KOMMENTAAR

Angeelika Kreek, Sakrumi üks rajajaid

Töö füsioterapeudina ja ortopeedilise osteopaadina avab Karini võimed, andekuse, lahkuse ja inimeste kuulamise oskuse. Võrul ja minul on vedanud, et ta on liitunud Sakrumi meeskonnaga.

- 2018. aasta maikuu avatud, Võrus pangamaja 3. korrusel tegutsev keha ja meele tervisekeskus Sakrum koondab endas mitmeid spetsialiste, kes tegelevad inimese tervise taastamise, hoidmise ja ravimisega konservatiivsete meetoditega ehk siis ilma tablettide ja operatsioonideta. Keskuse loomise taga on Angeelika Kreek ja Merliin Kookmaa. Sakrumis töötavad füsioterapeudid, lümfiteerapeut, psühholoogid ja kogemusrõustajad ning toitumusrõustaja, ortopeediline osteopaat, arst ja öde.

- Füsioterapia ja ortopeedilise osteopaatiaga ravitakse lihase-, liigese- ja närviprobleemidest tulenevaid valusid, nagu nt seljavalu, õlavalu, peavalu, käte suremine, operatsioonijärgne taastumine jne. Abivahendina seljavalude ravis ja ennetamises on kasutusel ainulaadne Manuthera selja venitusravi ja kaelateraapiad.

Näiteid füsioterapeut Karin Jõgi igapäevatööst.

Fotod: Ulis Guth

KUU PILDIS

Hilinenud talv Võru linnas: lumekoristus arvudes

Erakordselt soe ja lumevaene talv võttis ootamatu pöörde, kui neljapäeval, 27. veebruaril sadas Võru linnas ühekorraga maha ligi 35 sentimeetri paksune lumekiht.

Hommikul kell pool kuus sadama hakanud lund lükka-

sid sõiduteedel kaks sahkautot, kolm traktorit ja üks väike kõnriteede sahk. Põhitänavaid tuli puhtaks lükata neli korda ja kõrvaltänavaid kaks-kolm korda.

Reede õhtul veeti linnast välja Roosisaare parklasse 1240 m³ lund.

Öine lumekoristus Võru tänavatel.

Foto: Toomas Sarapuu

04 04 20 20

Võru Gümnaasiumi ja SA Võrumaa Arenduskeskuse koostöös toimub

Võru õpilasfirmade KEVAD = laat =

4. aprillil kell 11-15 Kagukeskuses

Laadal osaleb ligi 30 Võrumaa mini- ja õpilasfirmat. Lisaks külalised Põlvast, Valgast, Tartust, Tallinnast ja mujalt

TASUTA

NOORTE KONVERENTS

04.04.2020 KELL 11:30 VÕRU KANNEL

ENESEHÄVITUS MOTIVATSIOON

HULIGAANSUS UUS ALGUS

KIUSAMINE HIRM

VÄGIVALD LOOTUS PÕGENEMINE

AG

Registreeri

Põhja Tallinn

EESTI VABARIIGI AASTAPÄEV

Hetki Eesti Vabariigi 102. aastapäeva tähistamiselt Kandles

21. veebruari õhtul kultuurimajas Kandle peetud Eesti Vabariigi 102. aastapäevale pühendatud pidulik vastuvõtul-kontsertaktusel tunnustasid linnapea Anti Allas ja linnavolikogu esimees Ülo Tulik linna silmapaistvamaid inimesi, asutusi ja organisatsioone.

Rahvaküsitluse tulemusena pälvis Võru liina tego 2019 tiitli Võru linna keskvaljaku valmimine ja avamine. Peale selle tunnustatakse veel 15 eri valdkonna silmapaistvat esindajat või esindajaid.

Läinud aasta tegija on Võru linnavalitsuse haldajastuse ja linnakujunduse spetsialist Anne Vahtla, aasta ettevõtte Lõuna-Eesti haigla, aasta ettevõtjad mootorsõidukijuhtide koolitamisega tegeleva Tugev Partner OÜ asutaja, sõiduõpetaja Raul Kell ning Kati Pilatse Studio (Versit OÜ) looja, omanik ja treener Kati Kornel. 2019. aasta mittetulundusühing on kohalike loovimeesi ühendav MTÜ Võru Loomeselts, aasta toetaja Liiva-ATE-le öla alla pannud ettevõtja Roland Lust, aasta koostööpartner turismivaldkonnas tegutsev Kadri Moppel, aasta tervishoiu- ja sotsiaaltöötaja Lõuna-Eesti haigla õendusabikeskuse juhataja Lilia Leppsaar, aasta heategija MTÜ Koos Laste Heaks juhatuse liige ja tegevjuht Toomas Palu, aasta kultuuriasutus Võrumaa Keskraamatukogu, aasta sporditegelane Võru spordielu edendaja ja taustajõud Külli Leola, aasta kultuuritegelane koorijuht ja muusikaõpetaja Signe Rõõmus, aasta noor Võru Gümnaasiumi abiturient Karl Jõrgen Lööper ning aasta uus tulija aadressil Rāpina mnt 18a asuv Tartu Salome Auto ASi auto- ja tehnikakeskus. Aasta eriauhinna pälvis Võrumaa Talupidajate Liit linnapäevadeks valmistatud hiigelsõira eest.

Linnapea vapimärgi said Riigikogu liige Kalvi Kõva ja kohalik kultuurikorüfee Silvi Jansons.

Ulis Guth Võru linna tunnustuse pälvinud ja tunnustusi jaganud ühispildil.

Aasta 2019 tegija Anne Vahtla Kandle lavalaudadel tänusõnu lausumas.

Esinemiskõrjekord on Riikliku Akadeemilise Meeskoori käes.

Fotod: Aigar Nagel

Võru linnapea vapimärgi kavalerid aastal 2020

Õhtut juhtinud Silvi Jansonsi tabas tõeline üllatus, kui linnapea Anti Allas ta vapimärgi saamiseks välja hõikas.

► Kalvi Kõva – suure panuse eest hooliva ja lastesõbraliku Võru arengusse

Linnapea Anti Allase kommentaar: „See oli südamest tulnud otsus. Ütleks ka nii, et kui olen viimase kuue ja poole aasta jooksul Võru linna jaoks midagi head suutnud korda saata, siis oma osa on selles ka Kalvi Kõval. Tema hea nõu ja sõbralik

julgustus kulusid eriti esimestel linnapea-aastatel marjaks ära. Rääkimata sellest, et kõik need aastad on ta Võru linna jaoks olemas olnud – aidanud avada „päaliina uksi“ ning pannud öla alla mitmetele Võru linna ettevõtmistele.“

► Silvi Jansons – pikaajalise ja mitmekülgse panuse eest Võru kultuuriellu

Linnapea Anti Allase kommentaar: „Ligemale kolm aastakümnet Võru Kandle harrastusringide tööd koordineerinud ja kunstilise juhi ametit pidanud Silvi Jansons jõudis oma ametikohal jätta väga märkimisväärse jälje linna kultuuriellu. Mitmekülgset loominguilise inimesena on ta olnud eestvedaja paljudes suurprojektides, tema algatatud on mitmed suured vabaõhu tantsula-

vastused, Võru Kevade üritused, samuti Papa Kreutzwaldi õueteater. Tema lavastused ja näitlejana kehastatud rollid on olnud väga meelde jäävad ja veenvad. Kadestamisväärse energiaga jätkab ta meie kultuurielu rikastamist ka pensionipõlves, kui ta on olnud osaline linna ajaloo filmi valmimises, linnaruumi lugude talletaja, kultuuriürituste lavastaja ja särasilmne õhtujuht.“

Kalvi Kõva koos abikaasaga kätlemisteremoonia järjekorras.

Fotod: Aigar Nagel

EESTI VABARIIGI AASTAPÄEV

Kontsertaktus linnarahvale

24. veebruari lõunal Kandles toimus, Eesti Vabariigi 102. aastapäevale pühendatud pidulik kontsertaktusel „Kas tunned maad ...“ esinesid Võru Puhkpilliorkester (dirigent Jose Antonio Page Ramirez), naiskoor Kannel (dirigendid Helga Ilves ja Erja Arop),

ansambel Sinilill (juhendaja Erja Arop) ning Segakoor Hilario (dirigent Silja Otsar).

Hommikupoolikul asetati Võru kalmistul Vabadussõja mälestusmärgi jalamille pärjad ning süüdati küünlad Vabadussõjas hukkunute mälestuseks.

Esinevad Võru Puhkpilliorkester, segakoor Hilario ja naiskoor Kannel.

Mälestusteremoonial osalenud ühispidil Vabadussõja mälestusmärgi juures.

Fotod: Marianne Mett

Võrumaa Arenduskeskus jagas maakonna kõrgeimaid autasusid

20. veebruaril Võru kultuurimajas Kannel toimunud Eesti Vabariigi 102. aastapäevale pühendatud pidulik vastuvõtul andsid Võrumaa Arenduskeskuse nõukogu esimees Ülo Tulik ja juhatuse liige Tiit Toots kätte Võru maakonna vapimärgi ja teenetähti.

Võru maakonna vapimärgi pälvivad, õpetaja ja kultuuritegelane Siiri Toomik Võru maakonna maine, vaimse pärandi ja positiivse kuvandi pikaajalise loomise ja hoidmise eest. Siiri kohta on öeldud: ta on aegadeülene klassika ja vahva uue aja noor, keda iseloomustab pidev areng, õppimine, reisikirg ja julgus ennast proovile panna ka uutel tegevusaladel. Vapimärgi laureaadiks esitas Siiri Toomiku koguni kuus ühendust: MTÜ Võru Naisklubi, MTÜ Saagu Parem, MTÜ Võru Folkloorifestival, MTÜ Papa Kreuzwaldi Õueteater, Võru Instituut ja Eesti Maanteemuuseum.

Võru maakonna teenete-

märgi pälvivad Hillar Irves, Ingrid Kala ja Veevi Hõrak. Hillar Irves on Vöhandu maratoni korraldajana viinud Võru maakonna koos Tamula järve ja Vöhandu jõega Euroopasse, maailma. Lisaks viib ta läbi kärestikuslaalomi- ja seinaronimistreeninguid, korraldab mägitatku ning aitab kaasa mitmete maakonna spordiürituste korraldamisel.

Võru maakonna vapimärgi ja teenetähti saavad ning andjad ühispidil: esireas Tiit Toots (vasakult), Hillar Irves, Siiri Toomik, Heino Ers, Veevi Hõrak, Ingrid Kala, tagareas Tiit Raud, Erki Sok, Vaido Uibo ja Ülo Tulik.

Foto: Margus Muts

Ingrid Kala on seto traditsioonilise käsitöö edendaja ja MTÜ Seto Käsitöö Kogu tegevjuht, kes näitab oma eeskujuga, kuidas mittetulundussektor ja ühiskondlik tegevus mõjutavad Võru maakonna arengut.

Veevi Hõraku algatusel avati Lõuna-Eesti haiglas 1999. aastal diabeetikabineti. Ta on seisnud suure hoolivusega Võru maakonna elanike terviseedendamise eest ning on suurepärase koorilaulja.

Tunnustuse said veel Margus Konna silmapaistva panuse eest võru keele hoidmisel ja maakonna maine kujundamisel, Heino Ers pühendunud ja pikaajalise töö eest laboriarstina Lõuna-Eesti haiglas, Tiit Raud pühendunud töö eest Võru maakonna koorilaulutraditsiooni hoidmisel ja edendamisel, Erki Sok pühendunud töö eest Võrumaa Metsaühistu juhtimisel ning Vaido Uibo aktiivse kodaniku panuse eest.

Vastuvõtule ja auhinatseremooniale eelnes kontsertaktus pealkirjaga „Oh ajad, oh kombed“ (lavastajad Tarmo Tagamets ja Vootele Ruusmaa, MTÜ Müüdüd Naer) ning esinesid Võru draamastuudio õpilased ja laulja Kaisa Kuslapuu.

SPORT

Võru Helios ehitab annetuste toel vutiplatsi kõrvale tribüüni

Võru FC Helios avas annetuskampaania, et klubi kunstmuruväljaku äärde katusega tribüüni ehitamiseks lisaraha koguda.

Tänavu kümneaastaseks saava Võrumaa suurima jalgpalliklubi eesmärk on koguda 1. juunini kestva annetuskampaaniaga 25 000 eurot, mis kataks tribüüni ehitamisel suure osa klubi omaosalusest. Tribüün läheb maksma veidi üle 60 000 euro, millest 25 000 eurot on lubanud anda Võru linnavalitsus, ülejäänud osa jääb klubi kanda.

Katusega tribüünile tuleb umbes 250 istekohta ning need on ka tagant ja külgedelt tuule eest kaitsitud. Ehitust plaanitakse alustada märtsis ning tribüün peaks valmima aprillis.

Võru FC Heliose tegevjuhi Jaanus Vislapuu sõnul pingutab klubi kõvasti selle nimel, et Võrumaa jalgpallikogukonnale parimaid võimalikke tingimusi pakkuda.

„Praegu on pealtvaatajatel kevadel ja sügisel viletsa ilmaga väga ebamugav. Samuti on halb lapsevanematel, kes tahaks oma laste trenni ajal kohal olla ja seda jälgida. Lisaks saavad mängijad panna tribüünile oma riideid, kotte ja muud varustust,“ ütles Vislapuu.

Katusega tribüün annab klubi jalgpallikeskusele nii funktsionaalses kui ka visuaalses plaanis kõvasti juurde. Samuti paranevad ürituste korraldamise võimalused.

„Mine tea, võib-olla korraldame edaspidi staadionil ka selliseid üritusi, mis polegi jalgpalliga seotud. Võimaluste ring igal juhul kasvab ja tingimused paranevad,“ lausus klubi juht.

Vislapuu on seda meelt, et kui luua Võrus järjest paremad sportimise ja vaba aja veetmise võimalused, siis ühel heal päeval tulevad laia ilma läinud noored ka Võrru tagasi ning leiavad põhjuse siin pere luua ja lapsi kasvatada. „Usun, et kui kõik ettevõt-

ted nii mõtleks, oleks Võrumaa tulevik palju helgem,“ lisas ta.

Kreuzwaldi kooli kõrval asuv Võrumaa ainus täismõõtmelises kunstmuruga jalgpalliväljak valmis Võru FC Heliose eestvõtmisel ning EJLi ja Võru linnavalitsuse toel 2018. aasta augustis.

Annetuskeskkond Võru FC Heliose kodulehel <https://fcheli-osvoru.ee/varju-alla/>.

Priit Lööper,

Võru FC Heliose pressiesindaja

Juba paari kuu pärast ei pea vutisõbrad enam niimoodi Võru kunstmuruväljaku ääres kügelema, vaid pääsevad tribüünile kaitsva katuse alla korralikult istuma.

Foto: Võru FC Helios

VÕRU FC HELIOS 10

VÕRU FC HELIOS

RAKVERE JK TARVAS
P 29.03 / 13:00 / Võru kunstmuruväljak

JK TALLINNA KALEV
L 4.04 / 13:00 / Võru kunstmuruväljak

PAIDE LINNAMEESKOND U21
N 9.04 / 18:30 / Võru kunstmuruväljak

LÄÄNEMAA JK
L 18.04 / 13:00 / Võru kunstmuruväljak

EESTI JALGPALLIMEISTRIVÕISTLUSTE ESILIIGA B

Parksepa/Võru väikeste korvpallurite tuleristsed Eesti meistrivõistlustel

Treenerite Udo Saidla ja Kalev Palo juhendatavate Parksepa SK/Võru korvpallipoiste debüüt Mikro (2010.-2011. aastal sündinud) Eesti meistrivõistluste avaetapil 16. veebruaril Paides tõi neile esimese võidu ja kaotuse. Avamängus alistas Parksepa SK/Võru tulemusena 42:41 Tartu Ülikooli KK ning jäi seejärel 24:55 alla Toila/RHKK-le.

Kuigi mängude lõpptulemused pole mikroligas kõige olulisemad ja paremusjärjestust välja ei selgitata, pakkusid meie poiste esimesed ametlikud mängud juhendajatele rahulolu. „Kooos on hea seltskond. Loodame, et siit tuleb ka mõni mängumees,“ lausub Parksepa SK/Võru esimees Kalev Palo.

Kõige nooremaid korvpallureid ühendavas liigas osalemist peab Palo vägagi tähtsaks. „Tervis on õigel ajal alustada. Mida hiljem seda teha, seda raskemaks hiljem läheb, sest oskuste vahed lähevad liiga suureks,“ selgitab ta. Palo lisab, et kui on veel kuni 10aastaseid poisse, kes tahaks Parksepa SK/Võru treeningutele tulla, on nad igati oodatud.

Mikro Eesti meistrivõistluste 2. etapp toimub aprillis.

Ulis Guth

Parksepa SK/Võru kõige nooremaid korvpallipoisi pärast tuleristsed Eesti meistrivõistlustel. Foto: Parksepa SK/Võru

PARKSEPA VII KEVADTURNIIR
KORVPALLIS 18.-19.04.2020

SPORDIKLUBI
PARKSEPA

U17 NOORMEHED
(2003.-2004. a sünd)
PARKSEPA SK/VÕRU
TORMA SK
VÄRSKA/KK VALGAMAA
ALUKSNE (Läti)

U10 POISID
(2010.-2011. a sünd)
PARKSEPA SK/VÕRU
VÄRSKA/KK VALGAMAA
TARTU VALD/LÄHTE
TARTU ÜLIKOOI KK

KESKKOOL

PARKSEPA KESKKOOLI SPORDIHOONES
Mängude algus mõlemal päeval kell 9.
Turniiri lõpetamine ja autasustamine 19.04 kell 15.

ESTONIAN BASKETBALL FEDERATION
VÕRUMAA KULTUURIKAPITAL
RITICO
STIGMAR
VALGR PUU
JAGAMIC
T.I.M.O

TRENDWOOD
SPORTLAND
POLAR
estland
VÕRU LÄHTE
BETON

KS
Linn
F2ADRS
NATUR
G.S

HUVITAV TEADA

- Mikro- ja makroliigade eesmärk on pakkuda mängurõõmu ning esmaseid kogemusi noortele korvpalluritele üle-eestilises sarjas.
- Kuna mikro- ja makroliiga peamine eesmärk on pakkuda lastele esmaseid võistlus kogemusi ning mitte välja selgitada võitjaid, siis kehtib Pierre de Coubertini olümpiaprintsiip „Tähtis pole mitte võit, vaid osavõtt!“
- Enne igat korvpallimängu ning ka mängu vahepeal toimuvad tervele võistkonnale lihtsad viskeharrutused, mis annavad korvistikamise rõõmu ka neile, kel seda mängu käigus veel teha ei õnnestu.

15.05 Võru-Väimela maanteejooks

30.04 jooks ümber Tamula järve

29.08 Ummamuudu Liina Üjuusk

TALI JÄI TAEVASSE, LIIGUME EDASI!

KUTSE JUUBELILE! VÖRUMAA PIKAMAAJOOKSUDE SARI ALUSTAB 10. HOOAEGA!

Seekordne talv jääb ilmselt pikaks ajaks meelde. Eriti unustamatuks jääb see kindlasti suusasõpradele, kellest enamiku suusakilomeetrite konto eriti lisa juurde ei saanud, sest korraldajad, tõelist suusaelamust pakkuvat lund anti vaid kõige rohkem kolmeks päevaks. Võru maakonna suurim talvine spordisari, Võrumaa suusasari on alates 2015. aasta hooajast pidanud ära jätma viis etappi ning neist neli just tänavu. Tänu mõnel külmal ööl toodetud kunstlumele õnnestus Haanjas ära pidada vähemalt üksi.

Õnneks 17. aprillil oma juubelihooaega alustav Võrumaa pikamaajooksude sari ilmast niivõrd palju ei sõltu. Püsib lootus, et kõik 10. hooaja 12 etappi saab mõnusalt ära pidada, hoolimata nii muutlikust ilmast kui ka koroonaviirusest, mis maailmas suuri rahvaüritusi ära kipub jätma. Jooksu- ja kõnnisõpradel vabandusi ei ole, sest harjutada on lumest segamatult saanud terve pika talve!

Suuri üllatusi hooaeg üldises plaanis ei too, kuid väiksemaid pakuvad kindlasti kõik etapid: tuleb vaid ise kohale tulla ja seda omal nahal kogeda!

Alustame reedel, 17. aprillil Haanjas Vaskna järve jooksul, mis pakub mõnusa reljeefiga asfaldi- ja kruusateid. Kaks nädalat hiljem, sel aastal juba 30. aprillil (neljapäev) saab legendaarsel ümber Tamula järve jooksul oma jooksu- või kõnnisõpradele soetatud tossud ja sokid mudaseks teha. Üks kahest sarja kuuluvast asfaldijooksust, Võru-Väimela maanteejooks ootab oma fänne reedel, 15. mail. Sarja noorim liige, eelmisel hooajal kõige palavamaid maastikujooksutingimusi pakkunud Värska järve jooks teebki tänavu kõige suurema muudatuse ning kolib nädalavahetusel reede, 5. juuni õhtusse.

Jaaniapävanädalal aitab programmi sisustada 24. juunil (kolmapäev) pakutav Pulli järve jooks Missos. Mis te arvate, kas sel korral tuleb jaanipäev külmem kui möödunud talv? Sari jõuab poole peale 12. juulil Rõuges. Seni raja äärde jäävate järvede arvust sõltuva nimega jooks nimetatakse sel korral ümber Rõuge maastikujooksuks ning kui viimastel aastatel on see toimunud reede õhtul, siis sel aastal kolitakse tagasi nädalavahetusele, laupäeva pärastlõunasse.

19. juulil toimuv Uhtjärve jooks on suurim proovikivi uutele korraldajatele, sest viimased hooajad jooksu vedanud luuletaja Contra annab teatepulgale üle värskele hakkajatele tegijatele. Koos nendega muutub ka stardiaeg. Paar tundi aitab kindlasti kaasa, sest Uhtjärvele on viimasel ajal tiir peale tehtud päris põrgulikus kuumuses.

August, mis mahutab endasse koguni kolm etappi, alustab selle esimesel päeval (laupäev) Vastseliina linnuse jooksuga maalilisel maastikul. Kaks nädalat hiljem, 14. augusti õhtul koguneme Kääpa laululavale, et startida Lasva jõe- ja järvejooksule. Vaid mõni päev enne kooliaasta algust, laupäeva, 29. augusti õhtul lööb Võru linna tänavad särava Ummamuudu Liina Üjuusk. Väga paljude osalejate lemmikürituse keskus on sel korral Võru linna keskväljakul. Ühte kõige huvitavama ja ekstreemsema profiiliga rada pakub 19. septembril (laupäev) toimuv Kütioru maastikujooks. Pikk ja ägedaid elamusi pakkuv sari lõpeb 10. oktoobril Munamäe-Võru maastikujooksuga, mil joostakse ning kõnnitakse Suure Munamäe jalamiit Võrru Kubija suusabaasi.

Kõik etapid peale Väimela jooksu pakuvad osalejale võimalust valida kolme distantsi vahel: pikk ehk põhidistants, lühem noorte- ja vabadistants ning minidistants. Kahte esimest neist saab lisaks ajavõtuga jooksule läbida ka ajavõtuta kõnnina. Väimela jooksul tuleb kõikidel pikemat pingutust teha soovijatel läbida sama distants – linnast Väimela staadionile. Ja nagu ikka, kuulub iga jooksuürituse programmi ka mudilaste jooks, kuhu on oodatud kõik juba omal jalal vudivad lapsed, kellele järgmised distantsid on veel liiga pikad.

Hea traditsioon on viimastel aastatel olnud puslemedalite kogumine: hooaja lõpuks tuleb etappidelt saadud medalitest kokku midagi väga põnevat! Mis selle aasta oktoobriks kokku tuleb, see olgu praegu veel üllatus! Väljakutse kevadest sügiseni – 17. aprillist 10. oktoobrini – tähendab 177 päeva hulgast vaid 12-l leida mõni tund, et koos pere ja/või sõpradega nautida liikumist, avastada põnevaid paiku ning koguda kustumatuid elamusi!

Kollektiivid liikuma, ettevõtted nähtavaks!

Võrumaa pikamaajooksude sari on hea võimalus ettevõtetele ja asutustele näidata, et nende kollektiiv-

vides väärtustatakse tervislikke eluviise ja põnevaid ühiseid ettevõtmisi. Lahe on näha osalemas kolleegide seltskondi, kes töövälisel ajal kogunevad hoopis teistsuguses keskkonnas ja hoopis teistsuguste eesmärkidega kui iga päev! Sellistele emotsioonidele on juhtkondadel hea võimalus kaasa aidata, näidata, et nad hoolivad oma töötajatest, pakkudes neile sarjas tasuta osalemise võimalust ning tasudes ise nende eest osavõttus. Paar ettevõtet on seda võimalust kasutanud ning töötajatelt on kuulda vaid positiivset tagasisidet!

Ja muide, kollektiiv on ka lasteaiarühm, lasteaed, kooliklass, kool, trennikaaslased, huvikooli- või noortekeskuse sõbrad, eakate või erivajadustega inimeste päeva- ja hooldekeskused. Meie jooksusarjas on kõikidele võimetekohast liikumisviisi. **Küsi julgelt, anname nõu!**

Absoluutselt kõik ettevõtjad on väga oodatud ka sarja toetama! Tee oma ettevõtte nähtavaks – koos meiega paistad ka Võrumaalt kaugemale ning kui oled ise kaugemal, siis sealt Võrumaale! Toetus ei pea sugugi alati olema rahaline, sest suurepärase võimalus on tulla appi ka oma toodete või teenustega, garanteerime tuhandeid silmapaariid neid nägema – kas siis ürituse ajal kohapeal või (sotisaa)meedia kanalites reklaamituna. **Leiame kindlasti üheskoos sobiva koostöövõimaluse, tule julgelt meie hulka!**

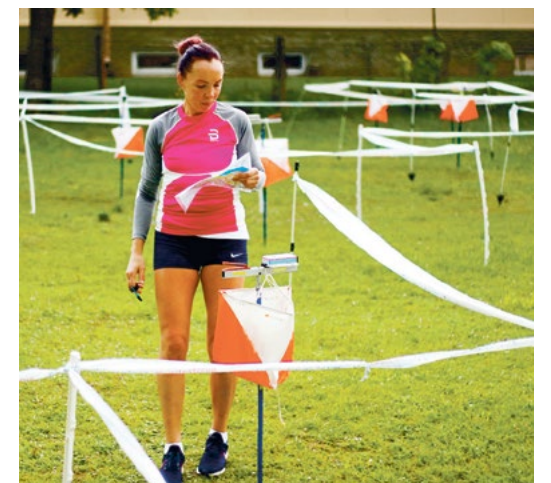
Tule vabatahtlikuks!

Spordiürituste korraldajad on märganud, et need vähesed, kes on end vabatahtlikena appi pakkunud, on aga palju õppinud ja mitmeid uusi oskusi omandanud. Võib öelda, et teiste heaks panustamine on teatava rahulolu hinge poetanud. Kõikide nende oskustega ja paljude uute sõpradega saab meie spordiüritustel alati kampa hakata – pöördu aga julgelt Võrumaa Spordiliidu tegevjuhi poole, iga abi on teretulnud!

Vilistlased!

Igal lasteaial ja koolil on vilistlased, ka meie jooksusarjal on omad – need, kes on teinud kaasa mõne või ühe hooaja, aga siis on asi soiku jäänud. Elukestev tervise eest hoolitsemine aga nõuab just järjepidevust ning siinkohal ongi üleskutse: vilistlased, taas ühinegem! Sama võiks mõelda ka need, kes kasvõi ühe etapi on kaasa teinud ja siis lõpetanud: väljakutse kevadest sügiseni ootab!

Mõnusat vaheldust jooksu- ja kõnnitreeningutele pakub orienteerumine

Kui pikamaajooksude sarjas on korraldaja olulisim ülesanne maha märkida rada nii, et keegi sellelt ei eksiks, siis orienteerumispäevakute korraldajad näevad palju vaeva, et luua hoopis vastupidised tingimused. Iga osaleja peab ise leidma tee ühest punktist teise ning sealt jälle edasi. Mida rohkem eksid, seda rohkem õpid! Ideaalne vaheldus tavalisele jooksu- ja kõnnitreeningule!

Kui orienteerumiskolmapäevakute sari tõmmatakse käima 8. aprillil Kubija metsas ja terviserajal, siis seiklushooaeg algab juba 4. ja 5. aprillil Paidras toimuva traditsioonilise Karjalaskevoistluse ja Lihavõtte lühirajaga, mille programmis on lisaks tõsisemale mõõduvõtule ka avatud rada harrastajatele ning nõõrirada mudilastele, lisainfo www.okvoru.ee.

Kolmapäevakute sarja hooaeg koosneb 17 etapist, millest kolm toimuvad ka kodus Võru linnas: 8. aprillil Kubija suusabaasis, 13. mail Kandle aias ning 9. septembril Võru Kesklinna Kooli juures. Täielik kalender www.päevakud.ee.

Ajaplaneerimine on kunsttöök, kuid annab elule vunki!

Märgi spordikalender ära ja vali elukorralduses ühiselt veedetud kvaliteetaeg pere, sõprade, trenni-, kooli- või töökaaslastega, aga muidugi pole keelatud ka üksi oma mõtteid sportides mõlgutada!

KOOLIREFORM

Ajalooline Võru Täiskasvanute Gümnaasium muutuste tuules

Võru linnavolikogu otsusega lõpetatakse tänava 31. augustil Võru Täiskasvanute Gümnaasiumi tegevus ning mittetatsionaarses õppevormis õppimine põhikooli- ja gümnaasiumiastmes viiakse üle Võrumaa Kutsehariduskeskusesse.

Ümberkorraldusega saab täiskasvanuõpe Võrumaal uued võimalused, kuna kutsehariduskeskuse juurde liikudes on nendel õpilastel, kes tahavad veel kas keskhariduse omandamise kõrvalt või selle järel omandada kutseoskust, loodud selleks soodsad võimalused.

Võru TG senistele mittetatsionaarse õppe tugevatele külgedele – paindlik õpe ja õpiaeg – lisandub tugiteenuste kättesaadavus (nt õpi- ja karjäärinõustamine, sotsiaalpedagoogilised teenused) ning vajaduse korral ka õhtuõpe ja nädalavahetustel õpe.

„Alates 1. septembrist on kõikidel praegustel ja uutel täiskasvanud õppuritel võimalik omandada üldkeskharidust ja saada osa kvaliteetsest ning paindlikust õppes Võrumaa Kutsehariduskeskuses. Me tagame põhi- ja üldkeskhariduse omandamise võimalused kõikidele praegustele Võru Täiskasvanute Gümnaasiumi õpilastele ning avada vastuvõtt ka uutele õppijatele,“ kinnitab Võru Kutsehariduskeskuse direktor Tanel Linnus.

Üldkeskharidust omandada soovivad saavad täita avalduse Võrumaa Kutsehariduskeskusesse õppima asumise

Võru Täiskasvanute Gümnaasiumi direktor Merike Ojamaa Väimelas Võrumaa Kutsehariduskeskuse ees. Foto: Ullis Guth

soovi kohta kooli peahoones aadressil Võru vald, Väimela, Kooli tee 1, ruumis 122. Õppeosakond on lahti tööpäeviti kell 8–16, Võru linnast sõidab Väimelasse buss nr 16 (täpsem info: peatus.ee või Võru linna kodulehel).

Samuti saab avaldusi täita Võru Täiskasvanute Gümnaasiumis, aadressil Võru linn, Jüri tn 42.

Ullis Guth

Täiskasvanuna tagasi kooli

Tervitan ja õnnitlen kõiki praegusi ja tulevase Võru Täiskasvanute Gümnaasiumi vilistlasi – tänavu saab täis 165 aastat, kui Võru linnas on täiskasvanutele kooliharidust jagatud. Meie kool on üle elanud mitmed riigikorrad, jäänud püsima poliitilistes tõmbetuultes, teinud läbi nime muutusi, vahetanud asukohti. Üks on jäänud alati samaks – hoolimine õppijast, paindlikkus, arvestamine igaühe vajadustega.

Põhuseid, miks koolitee on katki jäänud, on alati seinast sein. On olnud neid, kes eelmises koolis olnud liiga targad, õpetajaga vastuollu läinud, sest ranged raamid pole sobinud – sellises olukorras lahkub ikka õpilane. Mõned on päevakoolist välja langenud majanduslike raskuste või kehva õppeedukuse pärast. Või on õpingud pooleli jäänud, sest koolikiusamine on ületanud taluvuspiiri. Vahel on aga õppimisse jäänud pikk paus, sest elu on seadnud omad nõudmised. Täiskasvanute gümnaasiumi on tee leidnud ka need, kes omal ajal liialt vara valisid õpingute jätkamise asemel rahateenimise. Siia tulevad noored emad, tulevad need, kes õpivad töö ja pere kõrvalt, tulevad noored, kes tahavad alustatu siiski lõpule viia.

Meie koolis on õppinud vanemad ja siin jätkavad oma kooliteed ka nende lapsed. Just praegu õpivad samas klassis ema ja tütar. TGs on alati olnud heas mõttes teistsugune seltskond. Siin saavad kokku väga erinevad inimesed, kellel siiski üks ja

sama siht – omandada gümnaasiumiharidus. Paljud lõpetajad lähevad edasi kutse- või kõrgkooli. Ehkki ameti õppimine on elus väga oluline, pole gümnaasiumiharidus kedagi rikkunud – pigem rikastanud ning tihti taastanud usu endasse, aidanud endas ja oma sihtides selgusele jõuda. Täiskasvanute koolis vastutab igaüks oma tegemiste eest ise ja kunagised mured jäävad tihti minevikku. Loomulikult nõuab täiskasvanuna koolitee jätkamine tahet ja pühendumist – sellel teel on toetajaks hea õpetaja.

Meie vilistlastel, kelle seas on palju nii Võru linnas kui maakonnas tuntud inimesi, on jätkunud ainult häid sõnu, et edasi anda mälestusi koolist ja mõistvatust õpetajatest.

Ehkki uuest õppeaastast täiskasvanud Võru linnas enam gümnaasiumiharidust omandada ei saa, jääb kool ikkagi alles – mis sest, et uue nimega ja teises kohas. Alles jääb õppe sisu, alles jäävad õpetajad, kaasa tuleb enamik praegustest õppijatest. Ootame meiega ühinema kõiki neid, kellel koolitee millalgi mingil põhjusel katki jäänud.

Õppimise kaudu otsime iseennast, otsime iseenda inimest. Õppimise ja kogemuste kaudu avastame maailma ja leiame selles oma koha. Nii on see olnud väga palju aastaid ja loodan südamest, et nii on see ka tulevikus.

Merike Ojamaa,
Võru Täiskasvanute Gümnaasiumi direktor

Võru Täiskasvanute Gümnaasiumi ja Võrumaa Kutsehariduskeskuse koondumine riigi pidamisele loob uusi võimalusi:

- arendada üleriigilist koolivõrku ning planeerida õppekohti kogu keskhariduse tasemel tervikuna;
- pakkuda täiskasvanud õppuritele nüüdisaegset õppekeskkonda, toetavaid meetmeid (nt õpilaskodu), lisavalikuvõimalusi (nt kutse omandamine);
- osaleda kutsevaliku õppekavas, kus tutvutakse Võrumaa Kutsehariduskeskuse erialasid ning

- saab nende hulgast valida sobivaim;
- tagada õpetajatele paremad töötingimused;
- planeerida efektiivselt ja tõhusalt õppeasutuste vahelist koostööd: nt gümnaasiumi ja kutseõppeasutuste vaheline valikkursuste või ühisõppekavade pakkumine, õpilaste toetamine õppeprotsessis ja tegevus väljalangevuse vähendamisel.

KOMMENTAAR

Sixten Sild, Võru abilinnapea

Täiskasvanuile on Võrus kooliharidust antud aastast 1855, seega juba 165 aastat. Selle aja jooksul on kool korduvalt nime ja asukohta vahetanud, kuid järjepidevus on säilinud. Nüüd, kui riigi eestvedamisel on käsil täiskasvanuhariduse reform, on ka Võrus käes aeg järjekordseks ümberkorralduseks. Täiskasvanute üldkeskhariduse viimine Võrumaa Kutsehariduskeskuse tiiva alla täidab kahe suurt eesmärgi – nüüdisajastatakse õppetähtsusi ja õppijatele tagatakse samas koolis lisavõimalus omandada

kutseharidus. Ümberkorralduse tulemusena õppekvaliteedi paraneb ning see omakorda tagab kooli suurema atraktiivsuse ja lõpetanute suurema konkurentsivõime töajuturul. Koolipere, kutsehariduskeskus ja linnavalitsus teevad reformi latusaks kulgemiseks tihedat koostööd, probleemid saavad ühiselt lahendatud ning selle töö vilju saame näha juba mõne aasta pärast, kui Väimelas on lõpetanud esimesed lennud.

Tanel Linnus, Võru Kutsehariduskeskuse direktor

Haridus- ja Teadusministeerium on alganud tegevusi, kus täiskasvanute gümnaasiumite õppetöö viiakse üle kas riigigümnaasiumidesse või kutse-

õppeasutustesse. Muudatuste elluviimiseks on täiendatud põhikooli- ja gümnaasiumiseadust ning kutseõppeasutuse seadust ning nii on loodud juriidiline alus, et soovijad saaksid mittetatsionaarses õppevormis omandada põhi- ja üldkeskhariduse riigigümnaasiumis või kutsekoolis. Eesmärk on avardada juurdepääsu võimalusi taseme- ja kutseharidusele.

Võrumaa Kutsehariduskeskusel on võimalused ja valmisolek avada mittetatsionaarne üldharidusõpe 1. septembril 2020, sh tagada põhi- ja üldkeskhariduse omandamise võimalused kõikidele praegustele Võru Täiskasvanute Gümnaasiumi õpilastele ning avada vastuvõtt ka uutele õppijatele. Kõik on oodatud!

- Õpetajad on loonud selles suures vanas koolimajas sooja ja mõnusa õpikeskkonna.
- Õpetajad annavad palju energiat, et me alla ei annaks.
- Siin koolis on õppijad oodatud.
- Ma pole üheski teises koolis sellist õpilaste ja õpetajate vahelist sõbrallikku suhtlemist näinud.
- Meil on targad õpetajad, õpimulised ja edasipüüdlid klassikaaslased, huvitavad tunnid.
- Võru Täiskasvanute Gümnaasium on minu jaoks suurte muutuste algus.
- Selles koolis pole oluline see, kes sa oled, vaid see, kelleks tahad saada ja kuhu elus jõuda.
- Õpetajad tahavad, et kõik saaksid hariduse, ja teevad meie aitamiseks kõik.
- Meil on vastutulelikud õpetajad, võimalus õppida kõigil, ka pereinimestel ja töökaajatel.

ÜTLEMISI

Noppeid TGs õppijatel

- Kool täis headust.
- Kool on justkui teine kodu – abivalmis inimesed, sõbralik õhkkond.
- Koolist sain lisaks haridusele toredad sõbrad, julguse olla mina ise ja naeratuse suule.
- Vana väärikas kool, kuhu on hea tulla ja kus on suurepärsed õpetajad.
- Meil on vastutulelikud õpetajad, võimalus õppida kõigil, ka töö ja pere kõrvalt.
- Kool, kuhu sind alati tagasi oodatakse, olenevata emal viibitud aastatest.

Täiskasvanute gümnaasiumi 165aastane ajalugu

- 1855–1872 tegutses pühaapäevakool käsitööliste õpipoistele ja sellidele. Õpetati lugemist, kirjutamist ja vene keelt. Aastane õppemaks oli 32 rubla. Õpilasi oli koolis keskmiselt 35.
- 1918 alustas Eesti Tööräha Keskkool Johannes Koemetsa juhatusel.
- 1932 alustas tööd Johannes Koemetsa juhatusel Võru Rahvahariduse Seltsi õhtukeskkool. Koolis õppis 90 õpilast vanuses 17–50 eluaastat. Õppijateks olid ametnikud, ärimehed, kaupmehed, allohvitserid ja kapralid. Õppetöö toimus viiel õhtul nädalas kella seitsmest peaaegu südaööni. Õppemaks oli 60 krooni aastas.
- 1949 avati Võru Töölisnoorte Keskkool, mida aastatel 1949–1966 juhatas Albert Ivask. Kuna koolil oma maja polnud, tuli tunde pidada teiste koolide ruumides. 1955 anti välja esimene kiituskiri. 1962 moodustati sõjakomissariaadi nõudmisel lühendatud õppeajaga klassid, nii et poole aastaga lõpetati klass ja aastaga kaks.
- 1966–1969 oli Võru Töölisnoorte Keskkooli direktor Helle Roosvald. Peeti spordivõistlusi ja klassidevahelisi võistlusi õppetöös ning anti välja seinalehti. Väga tähtsad olid 9. klasside tutvumisõhtud ja keskkooli lõpupeod. Õpetajatele korraldati kohtumisi asutuste esindajatega.
- 1971 sai kool nimeks Võru Õhtukeskkool. Õpiti nii õhtuses kui ka kaugõppe vormis. 1972. aastal algatati suur üleliiduline projekt „Ilgale töötavale noorele keskha-

Võru Täiskasvanute Gümnaasiumi praegune asukoht aadressil Jüri tn 42, mis on esimene koolimajaks ehitatud hoone Võrus. Foto: Ullis Guth

ridus!“. Kõik kuni 30aastased keskhariduseta noored võeti töökohtades arvele, koostati plaan ja asuti seda täitma. Iga asutus sai koolist šeff-õpetaja, õpilasi aga karistati põhjuseta puudumiste eest karmilt: vähendati palka ja jäeti preemiast ilma. See oli aeg, kui kool läks õpilase juurde. Klasse avati ka asutustes ning õpetajatel oli päris kiire, et mitmel pool asuvasse klassiruumidesse tarkust jagama jõuda.

• 1976 sai kool jälle uue nime – Võru Kaugõppekeskkool. Õhtukooli tunnid toimusid viiel päeval nädalas kell 17.45–23.30. Kaugõppeosakonna tunnid olid kolmapäeva õhtuti ja pühapäeviti, töötas ka sesoonõppe klass – kuus korda aastas ja nädal korraga. Aga õppima pidid ka õpetajad. Igal kolmapäeval peeti poliitseminare, näiteks teemal „Inimese igakülgne

arenemine ja vaba aeg“. Õpilasi oli 1970. aastatel 500–600 ringis. 1969–1983 oli kooli direktor Õitse Vijard.

- 1983–1986 valitses koolis range kord, ka punkarid kammiti enne tundi lubamist siledaks. Direktor oli Viktor Puolakainen.
- Aastaid 1986–1989, kui kooli direktor oli Aare Lang, iseloomustab õpetajate võitlust kooli püsijäämise eest, sest õhtukeskkooli ähvardas sulgemine. 1987 nimetati kool taas ümber Võru Õhtukeskkooliks. 1988 muutus keskkool 12klassiliseks.
- 1989–2003 juhtis kooli Vaike Kupp. 1997 nimetati kool Võru Täiskasvanute Gümnaasiumiks ja kool sai omaette maja Jüri tänavas.
- Alates 2003 juhib kooli Merike Ojamaa, praegusesse õppehoonesse aadressil Jüri tn 42 koliti 2008. aastal.

PIIRIÜLESED PRAKTIKAD / REISIKIRI

Õppimisüritus Portugalis Terceira saarel

7. oktoobrist 2019 kuni 6. oktoobrini 2021 osaleb Võru Kreutzwaldi Kool Erasmus+ rahvusvahelise strateegilise koostöö raamistiku Melissa projektis. Projektis osaleb viis kooli Euroopa riikidest: Ühendkuningriigist Šotimaalt, Kreekast, Itaaliast, Portugalist ja Võru Kreutzwaldi Kool Eestist.

Projekti eesmärk on uurida mesilaste elu ja nende tähtsust keskkonna, ajaloolises ja kultuurilises kontekstis, käsitleda mesilaste teemat eri ainetundides, arendada õpilaste loovust ja parandada nende esinemisuskust nii esitluste tegemisel kui ka laval ettekande pidamisel, arendada õpilaste omaalgatust ja ettevõtluspädevust ning parandada õpilaste inglise keele oskust ja digioskusi. Projektis suhtlevad õpilased omavahel eTwinningu keskkonnas ning see sisaldab ka rahvusvahelisi õppimisüritusi.

Alljärgnevalt toome lugejate ette õpilaste meenutused esimesest õppimisüritusest, mis viis projektirühma kuus õpilast ning õpetajad Ere Tummi ja Marju Purge 1.–8. veebruarini Portugalile kuuluva Assoori saarestiku Terceira saarele.

Emma Luht (2. veebruar)

Terceira on Assooride üheksast saarest suurusel kolmas, selle pindala on 397 km². Vulkaaniline saar on mägine ja selle kõrgus ulatub 1023 meetrini. Terceiral elab 56 000 inimest ning sellel asub Assooride ajalooline pealinn Angra do Heroísmo, mille keskosa kuulub ka UNESCO kultuuripärandi nimekirja. Saarel tegeletakse enamasti põllumajandusega ning siis pole imestada, et Terceiral on rohkem lehma kui inimesi! Terceira maastik on kui lapitekk, sest rohumaad ja põllud on eraldatud laavakividest ehitatud kiviaedadega.

Pärast kaht pikka lennureisi jõudsimel laupäeva õhtul Portugalil pealinnas Lissaboni, mida kutsutakse oma mägisel maastiku tõttu ka seitsme mäe linnaks. Pühapäeval otsustasime linnaga veidi lähemalt tutvust teha. Võtsime ette jalutuskäigu Lissaboni kesklinna, mis meie üllatuseks paiknes hoopis mere ääres. Lissabon on selle poolest põnev paik, et siia on ehitatud nii Brasiiliast tuntud Lunastaja Kristuse kuju kui ka San Francisco sümbol Kuldvärava sild. Käisime Arco da Rua Augusta keskväljakul, tutvusime kuulsa Santa Justa liftiga ja söime värskelt röstitud kastanimune. Võtsime ette lühikese rongisõidu ning nägime ka kauneid kloostreid, presidendilossi, uhket väljakut ning Portugalil maadevastajatele püstitatud monumenti. Õhtul lendasime Lissabonist Terceirale, kus meid ootasid pered, kelle juurde jääme nädalaks.

Aleksander Puolakainen (3. veebruar)

Esmaspäeva hommik algas EBI Angra do Heroísmo koolis, mis on umbes sama suur nagu meie oma koolgi. Projektis osalejad kogunesid suurde auditooriumisse, kus kõigepealt õpilased tutvustasid lühidalt ennast ja oma kooli ning seejärel kuulati partnerkoolide esitlusi mesilastega seotud teemadel. Räägiti mesinduse ajaloo, mesitarude tüüpide, mesilastega seotud kultuuripärandist ja loomulikult mesilasi ähvardavatest ohtudest. Kohvipausi ajaks katsime kõik koos rikkaliku rahvusvahelise maiustuste laua.

Esitlused jätkusid lõunani ja igast ettekandest saime teada midagi uut mesilaste elu kohta. Lõunatamas käisime restoranis Quinta dos Açores, kus oli väga maitsev söök. Pärast einestamist oli meil väike bussiekskursioon saarel, jalutasime Atlandi ookeani ääres ja käisime vaatamas kaht mesilat.

Joel Kaarel Kant (4. veebruar)

Teisipäev algas koolis mesitarumudelite töötoaga. Kõikide partnerriikide meeskonnad olid kodus projekteerinud mesitarumudeli ning nüüd moodustati rahvusvahelised meeskonnad, kes hakkasid neid jooniste järgi kokku monteerima. Kõikidel riikidel olid väga erinevad tarumoodulid. Kreeklaste mudel oli suurusel väiksem, kuid see oli puidust valmistatud, portugallaste oma oli peaaegu õiges suuruses kaheksanurkne puidust taru. Itaallased olid ette valmistanud papist kokkupandava mesitaru, mis oli kõikidest mudelist kõige suurem. Meie mesitarumudel oli valmistatud Soome papist ja olime sellega juba mitu nädalat tegelenud ning palju vaeva näinud. Alguses oli ka kokku panemise juhendamise raskusi, kuid saime hakkama.

Kui mudelid valmis, mängisime rahvusvahelistes meeskondades Kahooti ja Quizlet Live'i mängu, mis oli väga põnev ning ainulaadne kogemus.

Pärastlõunal käisime bussiga Patase järve juures, Brasiilil mäel pitsat söömas ning kõndisime Furnas do Enxofre rajal, mis asub endise vulkaani

Kogu rahvusvaheline projekti seltskond Brasiilil mäel.

Laskumine Algar de Carvão vulkaani koobastesse.

Rahvusvaheline mesitarumudelite näitus.

ni orus. Vulkaanilisest piirkonnast andsid märku maa seest tulevad väikesed tossupilvkesed. Kohalikud teadsid rääkida, et kui keedupott koos toiduga seal maa sisse kaevata, on kolme-nelja tunni pärast söök valmis. Päeva kõige muljetavaldavam elamus oli käik Algar de Carvão looduskaitsealale. See on maailmas ainulaadne võimalus külastada vulkaani korstnat ja kuni 90 m sügavaid maanaluseid koopa. Õhtul käisime Atlandi ookeani Biscoitose rannas ujumas. Selles kohas tõkestavad laavamassid ookeanilaineid ja selle tulemusel on moodustunud looduslikud basseiniid, kus võib ohutult supelda.

Rasmus Heyoan Mölder (5. veebruar)

Kolmapäeval alustasime päeva sellega, et tegime oma reiskogemuse kohta esitlused, millega pidime järgmisel päeval koolis ajakirjandusele esinema. Seejärel läksime São Sebastião kindlusesse, kus nautisime lummat vaadet Atlandi ookeanile. Seal siirdusime lõunasöögi paika ja teel saime tunda tugevaid ookeani vihmahooge – saime läbimärjaks. Pärastlõunal külastasime tehast, kus pakendati puuvilju, mett ja lilli. Saime teada, et enamasti kasvatatakse ka banaane ja ananasse Terceiral ise ning need on hoopis parema maitsega kui meie poelettidel müügil olevad.

Mõne aja möödudes lõppes meie eksklusiivse päeva teekond ning kõik pidid naasma oma võõrustava pere juurde. Minu ja Aleksandri päev polnud veel kaugelgi lõppenud. Meie pere näitas meile oma meiereid, kus oli 50 lehma, mõned kanad ja kaks kitsi. Saime teada, kuidas toidetakse lehma ja kitsi, ning saime ka ise seda teha. Kui 38 lehma lüpsitud sai, oli töö tehtud ning läksime koos perega restorani sööma. Koju jõudsimel üsnä väsinult, sest päev oli olnud pikk, ning läinud voodisse, uinusime hetkega.

Henri Vink (6. veebruar)

Neljapäeva hommikul oli esimene tegevus delfiini-

de ja vaalade vaatlus Atlandi ookeanil. Panime selga päästevestid ning asusime kogunud meresõitjatega ookeani avarustele teele. Esialgu sõitsime paadiga 80–90 km/h, aga kui oli märgata delfiiniparve lähedust, võeti kiirus maha ja loksusime vaikselt lainetel edasi. Mõni meist sai ka merehaigeks jäämise kogemuse. Mitmes kohas nägime, kuidas delfiinid kaarega veest välja hüppasid ja siis jälle edasi ujusid. Vaalu ei õnnestunud meil näha, aga paadisõit ookeanil oli ikkagi vahva.

Pärast paadisõitu söime lõunat Pousada kindluses. Pärastlõunal läksime tagasi koolimajja ning esimesime kohalikele ajakirjandusele ja televisioonile.

Ka peres oli meil õhtuks planeeritud põnev tegevus, nimelt *off-road* vana autoga. Sõit oli äge ja väga nauditav seni, kuni me autoga porri kinni jäime ja välja enam ei pääsenud. Õnneks oli meiega kõik korras, aga auto sai küll pisut kannatada.

Samal õhtul oli koolis hüvastijätupidu, milles osalesid ka meid vastuvõtnud pered. Erinevad riigid esitasid oma laule, rahvatantse, luuletusi või pillimängu. Meie õpetasime teistele selgeks ringmängu „Kes aias“.

Andreas Vanatalo (7. veebruar)

Reede oli meie viimane päev Assooridel. Oli kurb mõelda, et meie Terceira õppimisüritus hakkaski läbi saama. Hommikul läksime kooli ning otsustasime, et läheme kohalike õpilastega tundi kaasa, kuid klassi minnes saime teada, et meie võõrustamise tõttu jäävad neil sellel päeval kõik tunnid ära. Otsustasime kõik koos sellel päeval linna jalutama minna ning veel kord kõik tähtsad kohad üle vaadata. Linnas oli meil aega neli tundi. Nende nelja tunni jooksul jõudsimel linna läbi kõndida, postkaardi koju saata, kohalikega aega veeta ja botanikaeda nautida. Seejärel söime koos kohaliku projektigrupi õpilastega koos lõunat.

Enne kodutele asumist nautisime viimaseid hetki oma uute sõpradega ning jätsime hüvasti.

Pered viisid meid lennujaama, kus saime teada, et meie lennu on poolteist tundi edasi lükatud. Õnneks ei pidanud me teise lennu peale jõudma, kuna enne järgmist kaht lennu veetsime taas öö Lissabonis.

Kokkuvõtteks

Pisut väsinutena, aga väga-väga õnnelikena uute kogemuste ja ülitoreda reisi üle jõudsimel 8. veebruari kesköö tagasi Võrru. Õppimisüritus Terceiral ja selleks ettevalmistamine andsid meile palju uusi kogemusi. Õppisime, kuidas meisterdada mesitarumudeli ning rühmas töötada. Olime end juba enne viinud direktor Taavi Karu abil kurssi Eesti mesinduse ajaloo ja hetkeseisuga Eestimaal, lahendanud matemaatikatunnis mesilastega seotud sõnalisi ülesandeid, valmistanud plakateid ning loonud interaktiivseid mängu. Selleks et esitleda uuritud materjali, olime iseseisvalt väikestes rühmades uurinud ingliskeelseid materjale ning inglise keele õpetajate abil õppinud esitlusi koostama. Pikk reis andis meile kuhjaga enesekindlust, häid mälestusi Terceira saarelt ning uusi sõpru meie partnerriikidest.

Lauluisa kooli 8.b klassi projektigrupp Terceiral: (vasakult) Henri, Andreas, Joel, Emma, Rasmus ja Aleksander. Fotod: erakogu

LASTEAIALOOD

Päkapiku lasteaed tähistas 50 aasta juubelit

Meeleolukad juubeliüritused said alguse juba veebruari esimesel nädalal, kui Võru Keskraamatukogu lasteosakonnas avati pidulikult Metsavana konverentsiga päkapikkude juubelinäitus „Kõigest on kasu“. Sünnipäevapidustused kulmineerusid aga veebruarikuu viimasel nädalal.

Nagu ikka, algas sünnipäev traditsioonilise päkapikkude tervitushommikuga. Kaunistatud aiaväravad, rõõmus tervitusmuusika, magus õnneküpsid ning südamest tulevad õnnesoovid võtsid vastu kõiki, kes oma sammud 25. veebruari varahommikul Päkapiku väravast sisse seadsid. Sageli kipub aga ka tähtpäevi ühte nädalasse ikka kamaluga sattuma. Nii ka seekord. Lisaks sünnipäevale said päkapikud samal päeval tähistada lumepuudusele vaatamata ka sportlikku vastlapäeva. „Oli tore õuepäev!“ tõdesid lapsed, kui kevadiselt lõhnava muuseumiaias herneuppi ja vastlakukleid mekkisid.

Avatud uste päev ja kauaoodatud lumi

Kolmapäeval, 26. veebruaril oli Päkapiku lasteaia avatud uste päev, seega oodati rohkelt külalisi. Kella kolme paiku ukсед avanud Päkapikkude sünnipäevakohvik täituski kiirelt heades sõpradega. Kolm tundi möödus laste ja vilistlaste esinemisi vaadates, sünnipäevatoriti süües ning vanu aegu meenutades märkamatu. Hilistel õhtutundidel lasteaiauksis kinni keeranud päkapikud aga ei osanud uneski aimata, milline üllatus neid tegelikult veel ees ootab. Nimelt otsustas talvetaat lõpuks ka oma kingi lumesaju kujul neljapäeva varahommikul teele saata. Muinasjutuline lumine kingitus talvetaadilt on kindlasti see, mis kauaks meelde jääb.

Uhke rongkäik mööda linnatänavaid

Kui aga lastelt pärida, mis neile enim meeldis, lausuvad nad nagu ühest suust: „Muidugi rongkäik, ühislaulmine ja laul.“ Oli ikka uhke tunne küll, kui neljapäeva, 27. veebruari pärastlõunal kogu päkapikupere koos lastevanemate ning linna- ja abilinnapeaga mööda Võru talviseid tänavaid kesk-

Päkapikupere rongkäik koos lastevanemate ning linna- ja abilinnapeaga mööda talviseid tänavaid.

Juubelimeeleolu Võru keskväljakul.

Fotod: Maidu Jaason

väljaku poole sammus. Keskväljakul rivistuti poodiumidele ning punaste päkapikumütsidega suured ja väikesed päkapikud lasid rõõmsalt oma lemmiklauludel kõlada. Ühislaulmise kontserti jäi lõpetama päkapikkude päris oma laul, kus sünnipäevakaupa jagus nii linnarahvale kui ka päkapikkudele endile. Suurem päkapikurahvas seadis seejärel sammud Stedingu kohvikusse, kus kitarrikontsertdiga vahelduvalt peeti meeleolukaid kõnesid ning tehti pikk

pai kõikidele sõpradele ja koostööpartneritele.

Märkamatu jõudis kätte reede ning sünnipäevanädala lõpetasid meeleolukad peod nii väikestele kui ka suurtele päkapikkudele. Jah, iga pidu saab ükskord otsa, aga igatahes saame tõeada, et päkapikkudel on, mida meenutada.

Kadri Mähar,
Päkapiku lasteaia muusikaõpetaja

Sõbraolümpia ujumises

Võru Punamütsikese lasteaia toimus veebruarikuu sõbrapäeval sõbraolümpia, kus lapsed said võistelda ja mängida koos sõbraga ujulas.

Ujumisõpetaja Kätlin Tootsil ja ujumisõpetaja abil Gretel Orusaarel tuli idee, et võiksime sõbrakuul, veebruaris korraldada lasteaia sõbraolümpia ujumises. Tõuke selleks andsid tänavusviised Tokyo suveolümpiamängud. Olümpiaprogrammi kuulub ka ujumine ja see on üks kõige suurema osalejate arvuga alad.

Meie lasteaia on olemas tingimused, et korraldada just selline omapärane üritus.

Ujumine on üks ütle mata mõnus, tervislik ja lõõgastav tegevus, mis toetab lapse arengut.

Ujumine on ka üks klassikalisemaid ja vanemaid spordialasid: juba Vana-Kreekas pöörati ujumisele tähelepanu.

1896. aastal toimusid Ateenas olümpiamängud, kus esimest korda oli kavas ka ujumine. Siis võisteldi madalas merelähes.

Meid ümbritsevad järved ja jõed, kaugel pole ka meri. Ujumisvõimalusi pakuvad ujulad ja reisile ootab soojades maades kogu aeg ujumiseks sobilik temperatuuriga vesi. Hea, kui inimene vett ei pelga ning ennast seal vabalt ja turvaliselt tunneb.

Lasteaia olümpiamängudel osales kaheksa aiarühma. Basseini oli tehtud ujumisrajad, kus igas vanuses lapsed said oma oskusi näidata. Näiteks vee valamise näole, mullide puhumine vette, abivahendiga vees lebamine, erinevad vees liikumise viisid, rinnuli asendis ujumine lauaga ja ilma, krooliujumine lauaga, koerastiilis ujumine, seliliujumine lauaga, seliliujumine, pimekrooli ujumine lauaga jne.

Kohtunik Kätlin ja tema abi Gretel vaatasid ning hindasid laste saavutusi. Iga olümpiamängudel osalenu sai diplomi ja autasu – olümpiaõhupalli.

Merle Kõivumägi

Vilgas tegevus Punamütsikese lasteaia „olümpiabasseinis“.

Foto: Kätlin Toots

AJALUGU

Ameerika abi

Wõru maakonna ja linna puudustkannatawate lastele on Wõrru tulnud 188 pd. 22 naela suhkrut; 154 pd. riisi; 368 pd. ube; 79 pd. 33 n. kakaod; 140 pd. 26 n. seepi; 145 kasti piima ja 490 pd. 13 n. raswa veebruari kuu eest, kuna ube ja piima maakonnale ka märtsi ja raswa märtsi- ja aprillikuude peale on arvatud.

Sellest arwust on linnale 13 pd. 24 n. suhkrut; 9 pd. ube; 36 pd. 20 n. raswa; 5 pd. 38 n. kakaod; 13 kasti 10 purki piima ja 4 pd. 33 n. seepi.

Wõru Teataja nr. 17, 04.03.1920

Võru postkontor.

J. Niiluse foto. Võrumaa Muuseum

Õhupost

2. märtsist peale võetakse ka Wõru postkontoris kirju wastu, mis välismaale õhuposti läbi saatmiseks on määratud. Et praegu Eesti ja Soome wahel õhupost kaks korda nädalas käib – igal teisipäeval ja reedel – siis on postiwahetus täiesti kiire ja korralik. Need kirjad, mis õhuposti läbi tahetakse saata, peawad ümbrikul pealkirja kandma „Õhupost“. Ka tuleb nende peale kleepida peale hariliku posti taksi järele pealepandud markide weel 5 marga eest õhuposti-marke. Seni kui Wõrus õhuposti-margid puuduwad, võib tarwitada ka harilikke kirjamarke. Nagu me kohalisest postkontorist

kuuleme, olla ka Wõrus õhuposti juba mitmel korral tarwitatud. Õhupostiga ei saa kirju saata Wenemaale, Ukrainasse ja teistes maadesse, kus sõjalolud takistamas.

Wõru Teataja nr 18, 08.03.1920

„Eksinute laad“

Laadad on nüüd inimestele päris riskiks. Üks rehkendab neid välja sõrmedel, teine Maarja- ja Jüripäewade järele, kolmas otsib neid tähtsamatutest ja ostab selleks kokku kõik „Matsid“, „Waresed“ ja „Kiired“ – ning walesiti laadale tuleku eest ei ole nad siiski mitte kindlustatud. Ka kolmapäewal, 10. märtsil, peeti Wõrus eksinute laad ära, kuigi väga wäike, wähem kui turupäew. Laadalkäijatel tuleks tähele panna Wõru linnawalitsuse teadaannet laadapäwade kohta, mis mitme kaupluse aknal wälja pandud, ka oli see teadaanne meie lehes awaldatud. Sellega jääks asjata sõit ära – „eksinute laadale“. Nüüdki on õige laad alles 12. märtsil.

Wõru Teataja nr 19, 11.03.1920

Kõik kokkukogumised keelatud

Tänasest peale on Wõrus kõik awalikud rahwa koosolekud, pidustused,

Võru turuplats. Foto: Võrumaa Muuseum

kinos ja kirikus käimine terwishoiu komitee otsuse põhjal täiesti keelatud. Keelu põhjuseks külgehakkawate haiguste laialilagunemine. Mõni aeg tagasi oli meil paar juhtumist täpilisest soetõbega, siis ei olnud umbes kuu aja jooksul temast midagi kuulda ja nüüd korraga registreeritakse ametlikult 6-7 haigeksjäämist. Ka teisi haigusi,

rõuged, hispaania jne. on möllamas. Sellepärast tuleb radikaalseid abinõusid aina terwitada. Nüüd tuleks ka puhtuse peale rõhku panna ja hooiwid walju tähelepanu alla wõtta.

Wõru Teataja nr 20, 15.03.1920

Mis pärast ka kool kinni peab jääma

Kohalise naiskeskkooli juhataja teatab Wõru maakonna kooliwalitsusele, et kool paari puuda osa kriiti tarwitab, mida ei olla saada kohalisest kauplustest. Palub kooliwalitsust kriiti muretseada ja lisab juure, et kui kooliwalitsus kriiti ei muretse, siis kool lähemal ajal õpetööd peab lõpetama.

Kas tõesti?

Wõru Teataja nr 20, 15.03.1920

Wõru teemajad

on kinni pandud ja nende omanikke trahwitatud. Põhjust on annud asjaolu, et nendes wiina tarwitamist ette on tulnud.

Wõru Teataja nr 22, 22.03.1920

Vanu ajalehti sirvis Võru Gümnaasiumi raamatukoguhoidja Maris Kütt.

LASTEVÄLJAANNETE TUTVUSTUS

Ajalehti ja ajakirju Võrumaa Keskraamatukogu lasteosakonna postikotist

Eelmise kuu linnaleht pakkus ülevaate ajakirjadest Võrumaa Keskraamatukogu täiskasvanute lugemissaalis. Nüüd sirvime ajalehti ja ajakirju lasteosakonna postikotist.

Rõõm, et pärast pikka pausi on lastel ja noortel jälle päris oma ajaleht. Üheksakümnendate legendaarne noorteleht Meie Meel lõpetas ilmumise 2001. aastal. Mullu septembrist ilmub kord nädalas 24-leheküljeline Postimees Juunior. Postimees kirjastab uut nädalalehte Norra meediafirma litsentsi alusel ning samalaadne ajaleht on norra noorte hulgas populaarne. Märkimata ei saa jätta, et väljaanne ei müü reklaami. Lehetegijate eesmärk on õpetada noori omakeelset ajakirjandust tarbima ja lehe loomisel ise aktiivselt kaasa lööma. Postimees Juunior annab lastele võimaluse proovida reporteritööd, ise kirjutada, joonistada, pildistada.

Väljaanne käsitleb koolielu, vaba aja tegevust, tervist, loodust, ei puudu ka koomiks ja nuputamisesanded. Rubriik „Küsi meilt“ võimaldab lugejatel esitada nutikaid küsimusi oma ala asjatundjatele. Saab teada, kuidas kalad vee all hingavad, ja heitgaaside mõjust keskkonnale. Selle aasta 8. numbris kirjutab noor reporter Karoliina oma külaskäigust Reval Kondiitrisse. Saame põhjaliku ülevaate vastlakulite valmistamisest, sellest, mis on kerkekapp ja üht-teist põnevat kuklite ajaloo. Veebruarikuu viimane number tutvustab meie kodulinnas tegutsevat Eesti parimat õpilasesindust. Igast numbrist leiab persooniloo eakaaslastest: vigursuustaja Kelly Sildaru, muusik Andreas Poom... Loodan, et ajaleht pakub lugemishuvi noortele ja noortega tegelevatele täiskasvanutele.

Vaevalt pooleaastase ajalehe kõrval on lasteajakirjadel kindel edumaa. Nüüdseks juba 699 numbrit ja järjepidevalt 1960. aastast alates. Lisaks erinumbrid mulgi, võru, setu ning vene keeles. Loomulikult Täheke. Ajakirjaga on üles kasva-

nud praeguste lugejate emad-isad ja vanaemad-vanaisadki. Lugenud lugusid ja luuletusi, lahendanud mõistatusi, ristsõnu ning proovinud näpuosavust meisterdamis-ülesannetega.

Tähekeste peatoimetaja Ilona Martsoni sõnul on tegemist kirjandusajakirjaga. Tõepoolest, Sipsik, Onu Ööbik, Naksitrallid, Klaabu ja Kunksmoor tegid esimesed sammud just ajakirja lehekülgedel. Tähekeses on ilmunud Kristiina Kassi „Petra lood“, Aino Perviku „Presidendi lood“ ja Andrus Kivirähki naljajutud, millest koostatud värskeim jutukogu „Tont ja Facebook“. Lugejat paelub ajakirja värviküllane kujundus ja illustatsioonid, mille eest on hoolt kandnud meie parimad lasteraamatukunstnikud Edgar Valter, Ülle Meister, Heiki Ernits, Hillar Mets, Catherine Zarip...

Juubeliaasta pakub lugejatele vanu tuntud lasteluuletusi, mille on oma äranägemisel ajakohastanud tänapäeva värsisepad. Nii mõnigi varem ilmunud huvitav meisterdus, nuputamisesanne või nali trükitakse 2020. aasta ajakirjades uuesti. Soliidnes eas Täheke on igati värske ja suurepärase sisuga. On teada, et humorist Mart Juur käib iga ahjusooja numbrit otse toimetusest hankimas!

1994. aasta aprillis ilmuma hakanud ajakiri Hea Laps on mõeldud nendele lastele, kes Tähekeses vanusest välja kasvanud. Pikka aega oli ajakirja eestvedaja lastekirjanik Leelo Tungal. Suur osakaal on laste kirjutatud juttudel ja luuletustel. Heast Lapsest välja kasvanud noorte poeetide loomingust on üllitatu luulekogu „Tüdruk, kes sa teretasid vaime“. Ajakiri avaldab Sten Roosi muinasjutuvõistluse võitjate töid. Ajakirja veergudel jagavad oma teadmisi loodusest Peep Veedla ja Aleksei Turovski. Kinouudiseid pajatab Kinokuju, teadust aitab avastada Hull Teadlane ja kaartidega trikitab pillimees ja mustkunstnik Andreas Jürimäe. Saad testida seda, kui sõbralik on sinu klass, ja

oma söögitagemis- oskusi. Olemas on iga lasteajakirja kohustuslik osa nuputamise, ristsõna. Iga Hea Lapse numbri vahel on poster.

Minu Maa on ajakiri teadmishimulisele lapsele vanuses 7–12 aastat. Pakub lihtsas sõnastuses fakte loodusest, legendidest, ajaloo, tervise, teiste rahvaste kultuurist ning moodsa aja lapsele nii olulisi nutimaailma uudiseid. Jagab nõuandeid, kuidas jääda ellu ja abistada hättasattunud elektrilöögi, läbi jää vajumise ja tulekahju korral. Oma koht on ka loodushoiul ja säästlikul eluviisil, millest sõltub meie kõigi tulevik. Viimase lehekülje väikviktoriini lahendajate vahel loositakse auhindu ning õiged vastused leiab ajakirjast.

Märgiline aasta on mudilaste ajakirjal Mesimumm. Suurte värviliste piltidega illustreeritud ja pilte seletava lühikeses tekstiga ajakiri on rõõmistanud pere pesamunasi juba 15 aastat. Mesimummu kergeid leiab une- ja muinasjutte, nuputamist, lihtsaid meisterdamisnippe ja kleeplehti. Eesti lood annavad täiskasvanule võimaluse lihtsalt ja lastepäraselt selgitada rahvakalendri tähtpäevade kombeid ja traditsioone. Pilt ja tekst toetavad kenasti asjast arusaamist. Trükitähtedes lühike tekst sobib hästi lugemist püsivale koolieelikule. Raamatukogu sagedased külalised – lasteaiatõpetajad – on ajakirja hästi omaks võtnud ja kasutavad seda meelsasti oma õppetöös.

Lastevanematele mõeldud peeraajakirjade hulgas on nõutud ajakiri Pere ja Kodu kõigi oma lisadega. 2018. aastal ilmunud alustanud ajakiri Ema räägib uue aja emadest, emadusest ja nende laste õnnelikust lapsepõlvest. Jagab praktilisi näpunäiteid ja tuge isiklike kogemuste kaudu. Koos spetsialistidega haru-

Valik Võrumaa Keskraamatukogu lasteosakonnas pakutavatest väljaannetest. Foto: Egle Laine

tatakse lahti küberkuisamise ja helikoptervanemate probleemid, mõtestatakse heade suhete loomise ja hoidmise reegleid. Ajakirja lood on noortele emadele abiks kasvatussoovituste virvarris orienteerumises ja annavad mõtteid keeruliste peresuhte lahendamisel. Kas kõik peres keerleb ümber emade ja laste? Mis isadest saab? Saab! Saab! Uuritakse, millist tuge isad vajavad, mis on isade evolutsioon ja miiks/kas on mehed ja naised nii eri arvamusel, kui see puudutab pere hüvangu ja laste kasvatamist. Sõna saavad isad (Henry Kõrvits, Andres Maimik, Olavi Ruitlane jt) ning teevad seda otsekohele, hingekriipivalt ausalt ja südamest.

Nobenäppudest emad-vanemad on usinad kasutama meie osakonna käsitööajakirju. Eriti nõutud on ajakiri Ottobre, mida ilmub seitse numbrit aastas ja pakub moeideid tervele perele. Eelmisel aastal lisandus Hollandi õmblusajakiri Poppy. Ajakirjas on löiked suurvälja 56–176, õpetused ja juhised ka algajale õmblejale. Iga mudeli juures on märgitud õmblustöö raskusaste. Tööjuhised on inglise, hollandi, saksa, prantsuse ja hispaania keeles. Kõiki käsitööajakirju on lugemissaalist võimalik koos loigete-ga laenata seitsmeks päevaks.

Postiljon oma postikoti ja uute uudistega on juba teel. Tule uudista, loe ja laena kaasa. Kohtumiseni raamatukogus!

Eve Timmi, lasteosakonna bibliograaf

TULEKUL

Järjekordne koolitus „Muna õpetab kana“

Võrumaa Keskraamatukogu konverentsisaalis toimub Võrumaa Keskraamatukogu ja Võru Noortekeskuse koostöös 7. aprillil kell 15 taas koolitus „Muna õpetab kana“.

Koolituse käigus õpetavad Võru Noortekeskuse noored vanematele inimestele nutiseadmete ja sülearvutite kasutamist, lisaks räägime sellest, kuidas kasutada nutiseadmeid turvaliselt. Iga osaleja saab personaalse noore õpetaja.

Koolitus on TASUTA, aga osaleda saavad vaid Võrumaa Keskraamatukogu lugejad ja kaasa tuleks võtta oma sülearvuti, tahvelarvuti või nutitelefoni.

Raamatukogus on küll olemas mõned süle- ja tahvelarvutid, mida saab vajaduse korral koolitusel kasutada, aga kui on kaasas oma seade, on õpitut hiljem palju lihtsam kasutada. Koolituse korraldame soovist aidata lahendada igapäevaelus nutiseadmete ja sülearvutite kasutamisel tekkinud probleeme.

Koolitusel osalemiseks palume helistada telefonil 782 1912 või registreeruda raamatukogus. Eelregistreerimine on vajalik, kuna kohtade arv on piiratud.

Merle Koik, Võrumaa Keskraamatukogu arendusjuht

Koolitus
Muna õpetab kana

Võrumaa Keskraamatukogus
konverentsisaalis
7. aprill kell 15:00

Registreeri end telefonil 7821912 või raamatukogus

VÕRUMAA KESKRAAMATUKOGU

Made with PosterMyWiz.com

VÕRUMAA KESKRAAMATUKOGU
VÕRUMAA TOETUB VAIMUKULTUURILE
Aastast 1909

ÜRITUSED

- 14. aprillil kell 17 mälumängu-tund mõttetoas.
- 23. aprillil kell 17 Andrus Kõre raamatu „Tallinna Vangla 2025–2026. Vastasseis“ esitlus konverentsisaalis.

NÄITUSED

- Angela Reidla maalinäitus „Rohelised pildid“ konverentsisaalis.
- Väliseesti näituste festivali fotonäitus „Elukaare kaks otsa“ mõttetoas.
- Tatjana Kutsjuba digigraafika näitus „Puud kõnnivad kauge-male“ trepialgaliis.

LASTEOSAKONNA ÜRITUSED

- 25. märtsil kell 13 Tooliteatri etlusevõistlus Võru maakonna 6.–9. kl õpilastele.
- 28. märtsil kell 11 Sipsiku meisterdamise töötuba. Ootame meisterdajaid, kes oskavad nõela ja niidiga töötada! Juhendab Peterburi meister Tatjana Sigatšova.
- 1. aprillil kell 13 vendade Liivide ja liiviliku loominguga 32. etlusevõistluse Võru maakonna eelvoor 1.–12. kl õpilastele.
- 20. aprillil kell 17 Võru Loovuskooli kontsert ja näituse avamine.

NÄITUSED

- 20. märtsist 16. aprillini Tähe-saalis Võru maakonna 7.–12. kl kunstiolümpiaadi tööde näitus.
- 20. märtsist 30. aprillini koju-laenutuse klaaskapis Peterburi meistri Tatjana Sigatšova rahvuslike nukkude näitus.

LIIVA-ATE

Iga E ja T kell 17:30–20:30
JOONISTAMISE- JA MAALIMISE ÕPITUBA

Kursustele on oodatud kõik täiskasvanud kunstihuvilised, eelnev ettevalmistus pole vajalik. Kursuse eesmärk on anda õpilastele akadeemilise joonistamise oskus ning algteadmised maalitehnikatest ja maalikunsti erinevatest võimalus- test. Kursuseid viib läbi Tiit Varblane. Osalustasu 10€. Registreeru tel 5557 8388 või tiit.varblane@gmail.com

Iga N kell 16:00 (lapsed) ja 18:00 (täiskasvanud)
KERAAMIKATUND

Juhendajaks keraamik Urve Konksi. Võid käia nii ühel, kahel kui ka kõikidel kordadel. Osalustasu 12€. Registreeru tel 521 5634.

R 17. aprillil kell 11.00–16:00
MEISTERDAMISTUND: NAHAST VÕTMETASKU

Meie Eleriin ootab meisterdajaid külla REEDEL, 17. APRILLIL AJAVAHEMIKUS KELL 11–16. Eleriin on terve aja valmis nahast võtmetasku tegemist juhendama. Tule täpselt siis, kui endale sobib! Osalustasu 15€.

Üritustele saab registreeruda ka kirjutades meilile voruloomeselts@gmail.com

MIS VEEL TOIMUB? KUS ME ASUME?
Liiva 11a (II korrus), Võru
facebook.com/liivaate

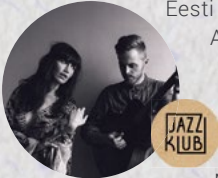
APRILL STEDINGU KOHVIKUS

02 NELJAPÄEV / 19:00 / TASUTA STEDINGU STROOFID

Luuleõhtute sari, kus tutvustatakse nüüdisluule kirjutajaid ja nende loomingut. Sel korral on külas Pärnu flötist ja luuletaja Leonora Palu, Tartu luuletaja ja maalikunstnik Liisa Mudist ning Võrust pärit kuid Tartus elav muusik ja luuletaja Kaisa Kuslapuu. Esinejatega vestleb noor luuletaja Joosep Vesselov.

17 REEDE / 20:00 / PILET 12€ VÕRU JAZZIKLUBI LIVE

Eesti Muusikaauhindadel võidutsenud Anna Kaneelina (Anna Pärnoja) ja veebruaris oma neljanda albumi avaldanud Erki Pärnoja astuvad üles intiimses duo esituses. Anna Kaneelina pälvis Eesti Muusikaauhinna 2020 galal neli auhinda – aasta naisartist, aasta album, aasta alternatiiv/indie album ning aasta debüütalbum. Erki Pärnoja pälvis aastal 2018 aasta meesartisti ning aasta alternatiiv/indie albumi auhinnad.

18 LAUPÄEV / 20:00 / OSALUSTASU 1€ MUUSIKAVIKTORIIN #47

Terve hooaja vältel korraldavad viktoriine kõik meie erinevad püstitiimid. Esindatud on tava-pärased, kuid siiski meeliterutavad voorud - traditsiooniline, albumikaas, kaks sekundit jt. Liikmeid tiimis maksimaalselt 5 ja osaluspanus üks euro inimese kohta.

30 NELJAPÄEV / 19:00 / OSALUSPANUS STEDINGU TANTSUTUBA

Tantsuõhtute sari, kus saab elava muusika saatel tantsida vanu külapidude tantsu, mis tänapäeval on linna saalidesse ja parkett-põrandatele kolinud. Sammud õpetab kohapeal selgeks tantsuõpetaja ja muusik Kadri Lepasson.

NB! Kava täieneb järgemööda. Hoiatulevastel sündmustel silma peal meie Facebooki lehel.

f STEDINGUMAJA KREUTZWALDI 15, VÕRU

TULEKUL

EESTI MOEKUNSTNIKE ÜHENDUSE NÄITUS

METSA MOODI

VANA-VÖROMAA KULTUURIKODA
KATARIINA ALLEE 11, VÕRU
13. MÄRTS - 26. APRILL 2020, K-P 10.00-18.00

VANA-VÖROMAA KULTUURIKODA
KATARIINA ALLEE 11, VÕRU
EESTI KULTUURKAPITAL

MARGRET PAIDE NIMMISTRID

13. märts - 26. aprill 2020

Vana-Võromaa kultuurikoda
Katriina allee 11, Võru
K-P 10.00-18.00

EESTI KULTUURKAPITAL

KIRIKUTEATED

- Laste pühapäevakool 21. märtsil kell 11 (Katriina Kirikus, Jüri 9) ning 18. aprillil, 2. ja 16. mail kell 11 (Tartu tn 42)
- Võru Kogujate Klubi kokkutulek 21. märtsil kell 11 (Tartu tn 42).

INFO JA LAUDADE BRONEERIMINE 7858 588

KULTUURIKAVA

Reede 20. märts
kell 21:00

TÕUN & STASS

Tõnu Timm Stanislav Bulganin

KONTSERTESITUS KAHEES-KEELES
ESITUSELE TULEVAD JAAÄÄR,
KINO, AKVARIUM, VOSSOTSKI
JA MUUD LEMMIKUD

AKUSTILINE KONTZERTO

Pöölõy Gläänz

Laupäev
11. aprill
kell 21:00

JAZZ KLUBI Jazz.ee ja Võru Jazziklubi LIVE

Karmen Rõivassepp Quartet

Stedingu kohvik
F. R. Kreutzwaldi 15, Võru

20. märts
20.00 / 7€

Õnnitleme märtsikuu juubilare!

95 Evgeniya Titovskaya	Helve Kimask Koidula Teder Arvi Härsing	Rein Pihlak Mart Kahro
90 Aino Kuuse Keete Luik Salme Niidumaa	Anatoli Homjakov Edur Mürk	70 Liia Solovjev Tiiu Ipatova Liia Ivask
85 Hele Habakuk Aili Semjonova Elsa Kabun Valentina Kozlova	75 Sirje Tobre Inge Kõiveer Vilma Zopp Svetlana-Maret Grisjuk Rahel Randmaa Aime Musto Maila Ojaots	Anu Kolling Margarita Palgi Ade Taal Nadežda Rahman Küllli Kersna Asta Kase Neeme Jakobson
80 Svetlana Karpuhhina Elle Jürisalu	Vaike Kepp Gennadi Belousov Nikolai Uustalu	Aare Urm Valery Bogdanov Petr Lemesh

*Aprillikuu juubilaridel, kes ei soovi äramärkimist ajalehes, palume sellest teada anda 1. aprilliks tel 785 0914 ja/või sirje.randver@voru.ee.

*Võru linnas oli 1. märtsi 2020 seisuga 11 736 elanikku, neist mehi 5276 ja naisi 6460.

Pühapäeval, 22. märtsil 2020
kell 13.00

Võru kultuurimajas Kannel
KLUBI HÕBEDANE JUUS

MÄRTSIKUU PIDU

Teatrikuu meeleolu loob
Meelejahutaja

Tantsuks mängib Toomas Jalajas

Õnnitleme märtsikuu sünnipäevalapsi

Sisepääs 5€
Klubi liikmetele 4€

SA Võru Kannel Liiva 13, Võru

VÕRU KANNEL

Kultuurisündmused MÄRTS-APRILL 2020

20. märtsil kell 11 Kuressaare Teatri lasteetendus „NAKSITRALLID“
Teatrisaalis. Piletid 9 eurot ja sülepilet 4 eurot müügil Kandle kassas ja Piletimaailmas.

3. aprillil kell 19 Comedy Estonia: Sander Õigus „Hinge turule viies“
Teatrisaalis. Piletid 12 ja 14 eurot müügil Kandle kassas ja Piletilevis.

6. aprillil kell 19 Must komöödia „PIIRI PEAL“
Teatrisaalis. Piletid 15 ja 18 eurot müügil Kandle kassas ja Piletilevis.
Laval Ago Anderson ja Jan Uuspõld.

8. aprillil kell 19 TÕNIS NIINEMETS grow-up comedy „THE KID“ (kordusetendus) Teatrisaalis. Piletid 18 ja 20 eurot müügil Võru Kandle kassas ja Piletilevis.

13. aprillil kell 10 ja kell 12, 14. aprillil kell 11 ja kell 13, 15. aprillil kell 9.15 ja kell 11 MTÜ Müüdid Naer lastelavastus „KUNKSMOOR JA KAPTEN TRUMM“ (kordusetendus)
Väikeses saalis. Piletid 7 eurot müügil Kandle kassas ja Piletilevis.

21. aprillil kell 19 „UNUSTAMATU Mister X“. Kontsert-meenutused 100. aastast Georg Otsast Teatrisaalis. Piletid 20 ja 25 eurot müügil Kandle kassas, Piletimaailmas ja Piletilevis. *Esinevad: Katrin Karisma, Hanna-Liina Võsa, Lauri Liiv, Reigo Tamm, Johan Randvere.*

29. aprillil kell 19 KAIT KALL stand up komöödias „Plaan B“
Teatrisaalis. Piletid 17.50 ja 19.50 eurot müügil Kandle kassas ja Piletilevis.

30. aprillil kell 19 Komöödiateatri etendus „PIMEKOHTING“ (kordusetendus) Teatrisaalis. Piletid 16 ja 18 eurot müügil Piletimaailmas.

21. märtsil kell 18

VÕRU KANDLES SUUR KEVAD-KONTSERT

Kontserti juhib Ingrid Välbe

Piletid 5 € müügil Võru Kandle kassas www.vorukannel.ee

KONTSERDI- JA TEATRISAALIS

- Koor Tempera
- Kandle kapell
- Naiskoor Kannel
- Võimlemisklubi Sirutus
- Võru Meeskoor
- Segakoor Hilario
- Segakoor Tervis
- Seto leeloansambel Helmeakaala
- Segarühm Kannel
- Naisrühm Tsöör
- Naisrühm Viire
- Segarühm Hopser
- Noorterühm Hopser
- Naisrühm Kabujalakesed
- Ansambel Sinilill

VÕRU KESKLINNA KOOL ESITLEB:
VÕRUKEELENE LASTEMUUSIKAL

Koolin om umbõlõ mõnna

TEKST CONTRA MUUSIKA PIRET RIPS-LAUL

ETENDUSED VÕRU KANDLES:
26. MÄRTSIL KELL 18.00 (KUTSETEGA)
27. MÄRTSIL KELL 17.00

PILET 5 EURIT
PILETID ON MÜÜGIL KANDLE KASSAS

LOGO: VÕRU NEITSUKOOL, UUMA PIDO, VÕRU INSTITUUT

www.kontsertkorraldus.ee

27.03 kl 19

Võru Kannel

Plaadiesitluskontserdid
PAUL NEITSOV & SILVIA ILVES

Piletid Piletilevi ja Piletimaailma eelmüügist
18 €; pensionär, 7-12 a õpilane **16 €** | Kontserdipäeval pilet **22 €**

LOGO: UNCLE PAUL, Tartu Muil, Tartu Kontsertkorraldus

Ikka ja alati

Rein Rannap

helilooja ja pianist

Rannapi uue autoriplaadi esitluskontsert

K 1. aprill kell 19 Võru Kannel

Piletid hinnaga 10 € ja 8 € on müügil Piletilevis ja Võru Kandle kassas.

LOGO: ESTI KONTSERT, eestikontsert.ee

VANA BASKINI TEATER

UNEROHI

CLAUDE MAGNIER EERO SPRIT

MEELIS PÕDERSOO (VAT TEATER)
HANNA ALLSAAR
JAANUS NUUTRE

13.04. Võru Kultuurimaja kell 19.00
Piletid müügil Piletilevis ja kohapeal.

LAVASTUSEGA TÄHISTAB VANA BASKINI TEATER OMA 15. JUUBELIT!
WWW.VANABASKINITEATER.EE

80 TEATRIÄRAID

Kontsertlavastus

LIHTSALT, RÕÕMUKS

K, 22. aprillil kell 19 Võru Kandles

rakvereteater.ee piletimaailm.com 32 95 444

VÕRU LINNAGALERIIS

Liiva 13, 65609 Võru

01.—30. aprill 2020

- Andres Treial:** suitsusauna fotonäitus „Mõskmise luuminõ“
Avamine 01.04 kell 16
- Piret Küttis:** akrüülmaalid „Eestimaa läbi mu silmade ja südamest“
Avamine 01.04 kell 17
- Anne Prangli:** maalid ja trummid „Redu“
Avamine 01.04 kell 17

www.vorulinnagalerii.ee

Galerii avatud E-R 12.00–18.30
Näituste külastamine on tasuta

LOGO: VÕRU LINNAGALERII